

T.C.

FIRAT ÜNİVERSİTESİ

SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ

HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ

Sınav Hazırlama ve Uygulama Rehberi

İçindekiler

1. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME SİSTEMİNİN AMACI VE HEDEFLERİ
2. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME KOMİSYONU
  - 2.1. Ölçme ve Değerlendirme Komisyonunun Görev ve Sorumlulukları
3. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME İLE İLGİLİ MEVZUAT VE KILAVUZLAR
4. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMENİN KAPSAMI
5. SINAV HAZIRLAMA
  - 5.1. Tanımlar
  - 5.2. Sınav Hazırlama: Sınav Planı
  - 5.3. Sınavın/Testin Amacının Belirlenmesi
  - 5.4. Sınavın/Testteki Soru Sayısının Belirlenmesi
  - 5.5. Ölçülecek Davranışların ve Bu Davranışların Hangi İçerikler İçinde Ölçüleceğini Belirleme
  - 5.6. Kullanılacak Soru Tipi ve Özelliklerinin Kararlaştırılması
  - 5.7. Sınavın Güçlüğü ve Sınavda Bulunacak Soruların Güçlük Dağılımının Kararlaştırılması
  - 5.8. Sınavın Puanlama Biçiminin Belirlenmesi
6. FIRAT ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ SINAV UYGULAMA ESASLARI
7. KAYNAKLAR
8. EKLER

Bu kılavuzun sınav hazırlık sürecinde öğretim elemanlarına rehber olacağını umuyoruz.

Ölçme ve Değerlendirme Komisyonu

1. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME SİSTEMİNİN AMACI VE HEDEFLERİ

Hemşirelik Bölümü Ölçme ve Değerlendirme Sistemi, öğrenme sürecinin niteliğini artırmayı; öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanlardaki başarılarını geçerli ve güvenilir ölçme araçlarıyla değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda sistem, aşağıdaki temel ilkeler üzerine yapılandırılmaktadır:

- Derslerin öğrenme hedefleriyle uyumlu, uygun yöntem ve tekniklerle ölçme yapma,
  - Öğrenme alanlarına uygun araç ve yöntemleri kullanarak kapsamlı değerlendirme sağlama,
  - Çoklu değerlendirme yaklaşımlarına yer verme,
  - Hem formatif (süreç odaklı) hem de summatif (sonuç odaklı) değerlendirme yöntemlerini bütüncül bir şekilde uygulama,
  - Elde edilen sonuçlara göre sürekli iyileştirmeye odaklanan dinamik bir yapı geliştirme.
- Bu sistem, öğrencilerin öğrenme süreçlerini daha etkili desteklemeyi ve eğitim kalitesinin sürdürülebilir biçimde artırılmasını hedeflemektedir.

2. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME KOMİSYONU

Hemşirelik Bölümü Ölçme ve Değerlendirme Sistemine ilişkin faaliyetler Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Ölçme ve Değerlendirme Komisyonu tarafından Ölçme ve Değerlendirme Komisyonu Çalışma Usul ve Esasları doğrultusunda yürütülmektedir.

Ölçme ve Değerlendirme Komisyonu Üyeleri

Dr. Öğr. Üyesi Gül DURAL (Başkan) (İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı)

Doç. Dr. Dilek GÜNEŞ (Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı)

Doç. Dr. Filiz ERSÖĞÜTÇÜ (Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı)

Dr. Öğr. Üyesi Nurdilan ŞENER ÇETİN (Doğum, Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı)

Dr. Öğr. Üyesi Semiha DERTLİ (Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı)

Dr. Öğr. Üyesi Nur Özlem KILINÇ (Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı)

Öğr. Gör. Güllü YEŞİL (Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı)

Arş. Gör. Mizgin DEMİR (İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı)

Arş. Gör. Sibel ÇİMEN (Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı)

2.1. Ölçme ve Değerlendirme Komisyonunun Görev ve Sorumlulukları

- Ana bilim dalları ve ilgili diğer komisyonlarla iş birliği içinde ölçme ve değerlendirme süreçlerini planlar, yürütür ve koordine eder.
- Eğitimde objektif, geçerli ve güvenilir ölçme-değerlendirme yöntemlerini belirler; ana bilim dallarına ve ilgili komisyonlara öneriler sunar.
- Ölçme ve değerlendirme uygulamalarının öğrenme sürecini olumlu yönde desteklemesi için gerekli düzenlemeler konusunda Bölüm Başkanlığına önerilerde bulunur.
- Ana bilim dallarına soru bankalarının oluşturulması, güncellenmesi ve sürdürülebilir şekilde geliştirilmesi konusunda rehberlik eder.
- Ders sorumluları tarafından hazırlanan sınav sorularına ait madde analizlerini inceler, gerekli durumlarda soru iyileştirme ve güncelleme önerileri sunar.
- Soru hazırlama süreçlerini standartlaştırmak amacıyla soru hazırlama kılavuzları geliştirir ve öğretim elemanlarının kullanımına sunar.
- Sınav sorularının kılavuza uygun şekilde hazırlanması sürecinde ilgili öğretim elemanlarına danışmanlık ve destek sağlar.
- Sınav sorularının ders öğrenme hedefleriyle uyumunun değerlendirilmesi için belirtke tablosu (sınav planlama tablosu) kullanımında öğretim elemanlarına rehberlik eder.
- Dönem sonunda ana bilim dalları tarafından hazırlanan belirtke tablolarını teslim alır, değerlendirir ve gerekli geri bildirimleri ilgili birimlere iletir.
- Komisyon tarafından yürütülen faaliyetleri her eğitim-öğretim dönemi sonunda rapor haline getirerek Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü-Bölüm Başkanlığına sunar.

3. Eğitim Ölçme ve Değerlendirme ile İlgili Mevzuat ve Kılavuzlar

Fırat Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği, eğitim-öğretim sürecindeki tüm ölçme-değerlendirme uygulamalarının temel ilkelerini; ders, uygulama, sınıf geçme, ders muafiyeti ile alttan/üstten ders alma usullerini kapsamaktadır. (<https://www.firat.edu.tr/documents/1720523407.pdf>)

Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü ve Eğitim-Öğretim ve Uygulamalı Derslerle İlgili Mesleki Uygulama Yönergesi, bölümdeki ölçme ve değerlendirme süreçlerini düzenleyen temel dokümandır. (https://hemsirelik.firat.edu.tr/subdomain_files/hemsirelik.firat.edu.tr/files/2680/Hemşirelik%20Bölümü%20Mesleki%20Uygulama%20Yönergesi.pdf)

Sınav Hazırlama ve Uygulama Rehberi, sınavların hazırlanması, yürütülmesi ve

değerlendirilmesine ilişkin standartları ve uygulama esaslarını içermektedir.

4. Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Sisteminin Kapsamı

Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü ölçme ve değerlendirme sistemi; öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor öğrenme alanlarındaki kazanımlarını geçerli, güvenilir ve bütüncül yöntemlerle değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda kullanılan ölçme ve değerlendirme yöntemleri aşağıda özetlenmiştir.

4.1. Bilişsel Alan Öğrenme Kazanımlarına Yönelik Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri

- **Çoktan Seçmeli Sınavlar:** Ders kapsamındaki bilgi, kavrama ve bilgiyi hemşirelik uygulamalarına aktarma düzeyini belirlemek amacıyla hazırlanır. Temel hedef; öğrencinin bilişsel düzeydeki bilgi birikimini ve klinik duruma uyarlama becerisini değerlendirmektir.
- **Yazılı Sınavlar:** Açık uçlu sorulardan oluşur ve öğrencinin bilgiyi analiz etme, yorumlama, açıklama ve yapılandırma becerilerini ölçmeyi amaçlar.
- **Doğru-Yanlış Sınavları:** Öğrencilerin verilen ifadelerin doğruluk durumunu hızlı ve doğru şekilde değerlendirebilme becerilerini ölçmek.
- **Boşluk Doldurma Sınavları:** Öğrencilerin bilgiyi hatırlama ve doğru kelime veya ifadeyi yerleştirme becerilerini ölçmek.
- **Eşleştirme Sınavları:** Öğrencilerin kavramlar arasındaki ilişkiyi anlama ve doğru eşleştirme yapma becerilerini ölçmek.
- **Ödev ve Projeler:** Dersin öğrenme kazanımları doğrultusunda verilen bireysel veya grup ödevleri, ilgili derse özgü ödev değerlendirme formu ile objektif olarak değerlendirilir.
- **Yapılandırılmış Sözlü Sınavlar:** Derse özgü soru setleri kullanılarak yürütülen ve puanlama kriterleri önceden belirlenmiş sözlü sınavlardır. Öğrencinin bilgiyi sözlü olarak ifade etme ve klinik düşünme becerisini değerlendirmeyi amaçlar.

4.2. Duyuşsal ve Psikomotor Alan Öğrenme Kazanımlarına Yönelik Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri

- **Bakım Planları:** Öğrenciler klinik uygulamalarda bakım verdikleri hastalara yönelik hemşirelik sürecini planlar, uygular ve değerlendirir. Hazırlanan bakım planları, klinik uygulama değerlendirme formu veya vaka değerlendirme formu ile puanlandırılır.
- **Kontrol Listeleri (Check-list):** Hemşirelik uygulamalarında gerçekleştirilecek işlem basamaklarının ayrıntılı şekilde tanımlandığı kontrol listeleri, öğrencinin beceri basamaklarını doğru sırayla ve güvenli bir biçimde uygulayıp uygulamadığını ölçmek için kullanılır.

Laboratuvar ortamındaki beceri uygulamaları, beceri kontrol listeleri ile değerlendirilir.

- **Klinik Uygulama ve Değerlendirme Formları:** Mesleki derslerde ilgili ana bilim dalının uygulamalarına özgü klinik uygulamanın değerlendirilmesinde kullanılan formlardır.
- **Öğrenci Sunumları:** Hemşirelikte Öğretim, Akademik Sunum Teknikleri, Bilişim Hemşireliği gibi bazı derslerde öğrenciler derslerde sunum yaparlar. Öğrencilerin yaptığı sunumlar derse özgü sunum değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilir.
- **Uygulama Sınavı:** Anabilim dallarının laboratuvar uygulamalarına ilişkin değerlendirmenin yapıldığı sınavdır. Öğrencinin laboratuvar uygulamalarındaki öğrenme kazanımlarına uygun olarak bilişsel ve psikomotor becerilerinin ölçülmesi amacıyla laboratuvar ortamında yapılmaktadır.

Tablo 1. Hemşirelik Bölümü Öğrenme Alanlarına Göre Ders Değerlendirme

Öğrenme Alanları	Beceri	Araçlar	Dersler
Bilişsel Alan	• Nasıl Yapıldığını Bilir	• Karma sorulardan (çoktan seçmeli, açık uçlu vb.) oluşan testler • Yazılı sınavlar • Yapılandırılmış sözlü sınavlar	• Temel Bilim Dersleri • Mesleki Dersler • Hemşirelik Esasları • İç Hastalıkları Hemşireliği • Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği • Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği • Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği • Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği • Hemşirelikte Yönetim • Hemşirelikte Öğretim • Halk Sağlığı Hemşireliği • Seçmeli Dersler

Duyuşsal ve Psikomotor Alan	• Yapar • Gösterir • Önem verir • Değer verir	• Kontrol Listeleri	• Temel Bilim Dersleri • Mesleki Dersler • Hemşirelik Esasları • İç Hastalıkları Hemşireliği • Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği • Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği • Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği • Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği • Hemşirelikte Yönetim • Hemşirelikte Öğretim • Halk Sağlığı Hemşireliği • Seçmeli Dersler

5. HAZIRLAMA

Eğitimde öğrencinin istendik davranışları kazanması, hedef davranışların hangilerinin gerçekleştiği, öğrenme eksikliklerinin olup olmadığı, öğrenme eksikliklerinin olduğu alanlarda yapılacak iyileştirme çalışmalarının neler olacağı gibi soruların cevabı ölçme değerlendirme yoluyla bulunur. Bu değerlendirme, dersin öğrenme hedefleri doğrultusunda yapılır. Sınavlar ise bu hedeflere ne kadar ulaşıldığını kanıtlayan bir ölçme değerlendirme aracıdır. Öğretimdeki amaç öğrencinin bazı davranışları kazanmasına yardımcı olmak iken ölçmedeki amaç hedef alınan bu davranışların ne ölçüde kazanıldığını ortaya koymaktır. Bu nedenle ilk olarak sürecin başında, öğretim hedefleri belirlenmelidir. Öğrencilerin teorik ve uygulamalı derslere ilişkin kazanımlarının doğru şekilde ölçülmesi ve değerlendirilmesi için sınav sorularının tekniği, yazım ve anlatım şekli büyük önem taşımaktadır. Ayrıca ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarının nasıl olacağı ile ilgili öğretim elemanlarının bilgi sahibi olması gereklidir. Bu kılavuz Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümünde sınav hazırlama ilkelerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

5.1. TANIMLAR

Madde: Ölçme değerlendirme ve test tekniğinde her bir soru için kullanılan terimdir.

Madde Kökü: Sorunun sorulduğu bölümdür.

Çeldirici: Seçeneklerden bir tanesi doğru cevap iken bunun dışında kalanlar çeldirici olarak tanımlanmaktadır.

Yüz yüze Öğretim: Öğretim programlarında yer alan teorik ve uygulamalı derslerin eğitiminin derslik, atölye, laboratuvar gibi eğitim ortamlarında eğitimci gözetiminde yapılan öğretimdir.

Çevrimiçi Öğretim: Uzaktan öğretimin internet teknolojisi ile eş zamanlı olarak gerçekleştirilmesidir. İnternet erişimi olan herhangi bir yer ve internete bağlanmasına olanak sağlayan herhangi bir cihaz (akıllı telefon, tablet, bilgisayar vb.) ile eğitim ortamına erişim sağlanabilmektedir. Çevrimiçi öğretim; öğretim elemanlarıyla etkileşim içinde ve dinamik bir öğretim ortamı yaratmaktadır. Öğretim elemanlarının kullanabileceği farklı öğretim materyalleri ile öğrenciler aktif öğrenme konusunda desteklenmektedir.

Öğrenci Bilgi Sistemi (OBS): Öğrencilerin ders kayıtları, not girişleri, akademik takvim gibi süreçlerin takibini yapabilecekleri bir yönetim bilgi sistemidir. Fırat Üniversitesi OBS'ye <https://jasig.firat.edu.tr/cas/login?service=https://obs.firat.edu.tr/oibs/std> linkinden giriş yapılabilmektedir. Ders programları ve müfredatın tanımlandığı bir sistemdir. Bu sistem ayrıca akademisyenlerin bir dönemde girdiği derslerin haftalık olarak işlenmesini ve işlediği derslere ilişkin beyan verilmesine olanak sağlayan sistemdir.

Yüz yüze Sınavlar: Test ve/veya klasik yazılı şeklinde yüz yüze yürütülür.

Kısa Sınav (Quiz): Öğrenim kazanımlarını ölçmek için yapılan kısa süreli ve dar kapsamlı sınavlardır.

Ara Sınav: Dönem başından itibaren ilgili sınav gününe kadar işlenmiş konulara ilişkin öğrenim kazanımlarının ölçülmesi için uygulanır.

Mazeret Sınavı: Haklı ve geçerli görülen bir mazeretle ara sınava giremeyen öğrencilere ilgili birim yönetim kurulu kararı ile belirlenen tarihte uygulanan sınavdır.

Laboratuvar ve Uygulama: Laboratuvar ve uygulaması olan derslerin, laboratuvar ve uygulama saatlerinde becerilerin kazandırılması amacıyla işlenmesini kapsar.

Laboratuvar ve Uygulama Sınavı: Dönem başından itibaren ilgili sınav gününe kadar işlenmiş laboratuvar uygulamalarına ilişkin öğrenim kazanımlarının ölçülmesi için uygulanır.

Yarıyıl Sonu Sınavı: Genel olarak dersin tüm öğrenim kazanımlarını kapsayacak nitelikte uygulanan sınavdır.

Bütünleme Sınavı: Müfredatta yer alan derslerde başarı notu; ara sınav başarı notunun %40'ı ile yarıyıl sonu sınav notunun %60'ının toplanması ile çıkan başarı notu ve yarıyıl sınav notunun 100 tam not üzerinden 50'in altında alan öğrenciler için yapılan sınavdır. Dönem Sonu Sınavı ile aynı niteliktedir.

Uzaktan Sınavlar: Test ve/veya klasik yazılı şeklinde elektronik ortamda ([Fırat Üniversitesi Uzaktan Eğitim Portalı](#)) yürütülür.

Uzaktan Kısa Sınav (Quiz): Öğrenim kazanımlarını ölçmek için uzaktan yapılan kısa süreli ve dar kapsamlı sınavlardır.

Uzaktan Ara Sınav: Dönem başından itibaren ilgili sınav gününe kadar işlenmiş konulara ilişkin öğrenim kazanımlarının ölçülmesi için uzaktan uygulanır.

Uzaktan Mazeret Sınavı: Haklı ve geçerli görülen bir mazeretle ara sınava giremeyen öğrencilere ilgili birim yönetim kurulu kararı ile belirlenen tarihte uzaktan uygulanan sınavdır.

Uzaktan Eğitimde Laboratuvar ve Uygulama: Uzaktan eğitimde laboratuvar ve uygulaması olan derslerin laboratuvar ve uygulama saatlerinde ([Fırat Üniversitesi Uzaktan Eğitim Portalı](#)) sanal sınıflarında işlenmesini kapsar.

Uzaktan Eğitimde Laboratuvar ve Uygulama Sınavı: Uzaktan eğitim sürecinde laboratuvar sınavı ([Fırat Üniversitesi Uzaktan Eğitim Portalı](#)) sanal sınıflarında yapılan değerlendirmeyi kapsar.

Uzaktan Yarıyıl Sonu Sınavı: Genel olarak dersin tüm öğrenim kazanımlarını kapsayacak nitelikte uzaktan uygulanan sınavdır.

Uzaktan Bütünleme Sınavı: Yarıyıl Sonu Sınavı ile aynı niteliktedir.

5.2. SINAV HAZIRLAMA: SINAV PLANI

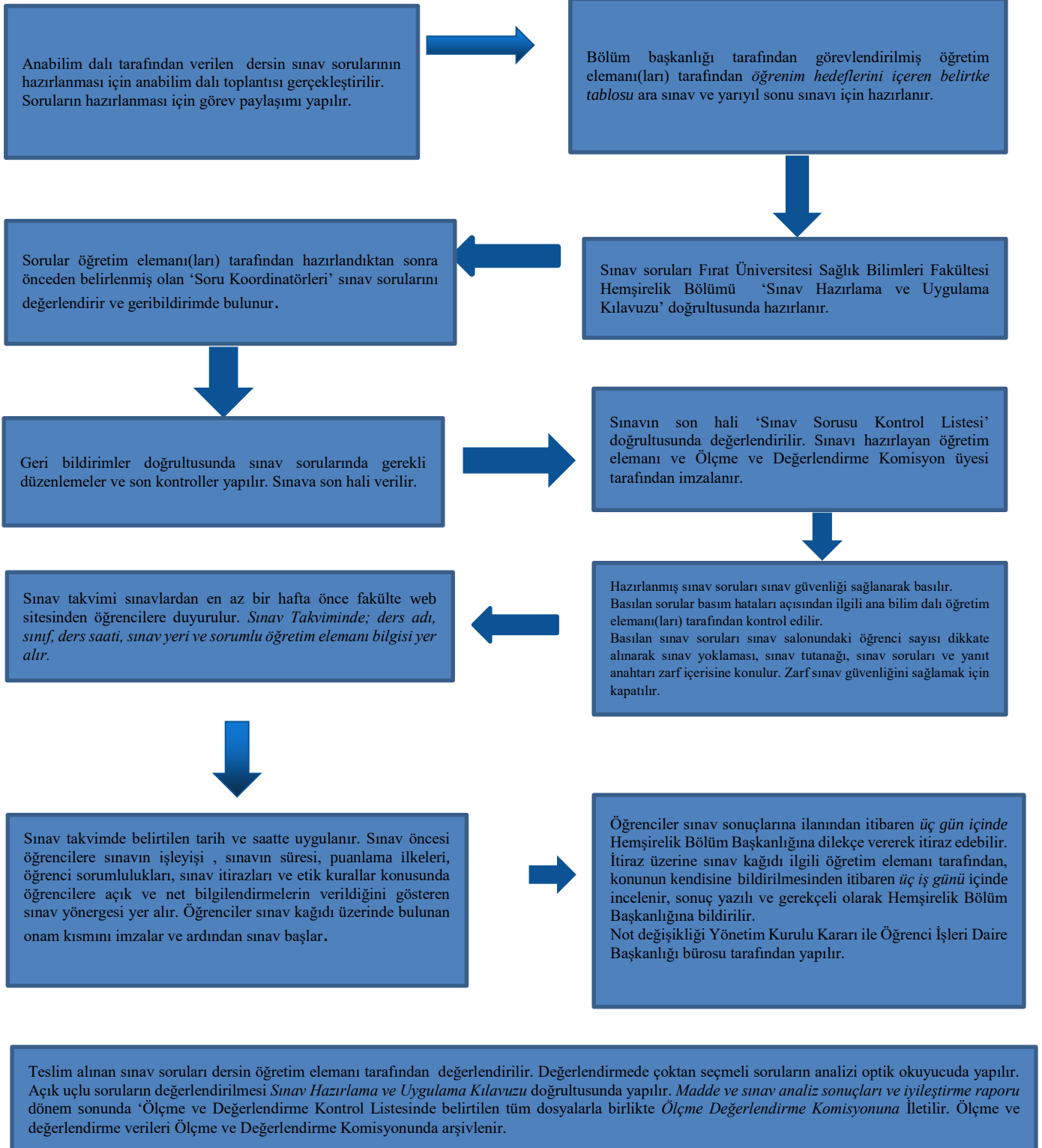
Geçerli ve güvenilir ölçümler, dikkatlice planlanmış sınavlarla elde edilebilir. Sınavın planlanması ise, sınavın geliştirilmesine, uygulanmasına ve puanlanmasına ilişkin birçok sorunun açıkça yanıtlanmasını gerektirir. Aşağıdaki basamaklar izlenerek sınav gerçekleştirilmelidir:

Şekil 1. Sınav Planı

T.C
FIRAT ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ
EĞİTİMDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME İŞ AKIŞ ŞEMASI

5.3. SINAVIN/TESTİN AMACININ BELİRLENMESİ

Sınavlar öğrencinin güçlü ve zayıf yönlerini belirlemek, öğrencilerin belirli konulardaki öğrenme eksikliklerini ortaya çıkarılması (öğrenmenin izlenmesi), öğrenme düzeylerinin saptanması, öğrenci seçimi veya bir yere yerleştirmesi vb. amacıyla yapılır. Yapılacak değerlendirme türüne göre sınavın amacının belirlenmesi gerekir.

5.4. SINAVIN/TESTTEKİ SORU SAYISININ BELİRLENMESİ

Sınav soru sayısının belirlenmesinde birçok etken göz önünde bulundurulmalıdır. Sınav süresi öğrencilerin bütün soruları cevaplandırmalarına yetecek uzunlukta olmalıdır. Sınav süresi belirlenirken, kullanılan soru tipi, soruları cevaplamak için gerekli düşünme süreci, soruların güçlük derecesi, yanıtlayıcıların düzeyi gibi etkenler göz önünde bulundurulmalıdır. Öğrencilerin zamanı ve bilişsel yükü göz önünde bulundurularak soru sayısı düzenlenmelidir.

5.5. ÖLÇÜLECEK DAVRANIŞLARIN VE BU DAVRANIŞLARIN HANGİ İÇERİKLER İÇİNDE ÖLÇÜLECEĞİNİ BELİRLEME

Derste genel başarıyı ölçmeyi amaçlayan bir sınavın ölçmeye yöneldiği hedefler öğretim etkinliklerinin başlangıcında belirlenen hedefler olmalıdır. Soru yazmaya başlamadan önce belirtke tablosu hazırlanmalıdır (Ek 1). Belirtke tablosuna dersin konuları ve hedefleri yazılmalı ve her konudan ve her hedeften kaç soru sorulacağı belirlenmelidir.

Kapsam geçerliğini sağlamada yararlanılabilecek önemli çerçevelerden biri, Bloom'un Eğitim Hedefleri Taksonomisinin bilişsel alanıdır. Bu taksonomi, ölçme araçlarının planlanmasında dikkate alınması gereken çeşitli bilişsel yeterlik düzeylerini sistematik biçimde sunar. Bilişsel alan, bireyin bilgiye dayalı entelektüel becerilerini geliştirmeye yönelik hedefleri kapsar. Bloom tarafından oluşturulan bu taksonomi Anderson & Krathwohl (2001) tarafından revize edilmiş ve böylece Yenilenmiş Bloom Taksonomisi hatırlama, anlama, uygulama, çözümleme, değerlendirme ve yaratma düzeylerinden oluşmaktadır.

Hedefler bilişsel, duyuşsal ve devinişsel (psikomotor) olmak üzere üç temel alan olarak sınıflanmaktadır. Bilişsel alan, zihinsel öğrenmelerin ağırlık taşıdığı bir alan olup kişinin öğrenilmiş davranışlarından zihinsel yeti ve becerilerine daha çok yer veren özellikler içerir. Bilişsel alandan farklı olarak duyuşsal alan, ilgi, tutum, sevgi, nefret, güdüleme, alışkanlık vb. değer yargılarıyla ilgili ve duygusal yönlerin ağır bastığı öğretim hedeflerini içermektedir. Duyuşsal alan alma, tepkide bulunma, değer verme, örgütleme, bir değer veya değerler bütünüyle nitelenmişlik olmak üzere 5 alt kategoriden oluşmaktadır. Devinişsel hedefler ise zihin ve kas eşgüdümünü gerektiren becerilerin ağırlıkta olduğu bir alandır. Devinişsel alan algılama, kurulma, kılavuz denetiminde yapma, mekanikleşme, karmaşık davranış, durum uydurma ve yaratma olmak üzere 7 alt kategoriden oluşmaktadır.

5.6. Kullanılacak Soru Tipi ve Özelliklerinin Kararlaştırılması

Sınavda kullanılacak soru tipi test geliştirici tarafından öğrenme hedefine uygun, ölçülecek davranışlara ve konu içeriğine göre seçilmelidir. Sınavlarda soru türü olarak çoktan seçmeli, yazılı yoklama (açık uçlu), doğru yanlış, eşleştirme, boşluk doldurma ve sözlü sorular kullanılabilir. Sınav soruları hazırlanırken aşağıdaki hususlara dikkat edilerek hazırlanması gerekir.

Açık Uçlu Soru Hazırlama Yazımında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Açık uçlu soruların yazılmasına yönelik dikkate alınması gereken ilkeler aşağıdaki gibidir:

- ✓ Sorular bağımsız olmalıdır: Her soru kendi içinde bağımsız olmalı, diğer sorulara bağımlılık içermemelidir.
- ✓ Sınav soruları yazılırken imla ve noktalama hatasının olmamasına özen gösterilmelidir.
- ✓ Sınav formu bağımsız öğretim elemanı tarafından okunmalı ve hatalar gözden geçirilmelidir.
- ✓ Bir sorunun cevabı başka bir sorunun cevabını içermemelidir.
- ✓ Sorular dersin öğrenme çıktıları göz önünde bulundurularak hazırlanmalıdır.
- ✓ Her bir sorunun tek bir doğru cevabı olmalıdır.
- ✓ Soruda gereksiz bilgiye yer verilmemelidir.
- ✓ Ders kitabından doğrudan yanıtlanamayacak nitelikte olmalıdır: Sorular doğrudan kitaptan veya başka bir yerden alınarak öğrencinin hatırlama ve kavrama basamağına yönelik durumu ölçmeye yönelik olmayıp, analiz, sentez ve değerlendirme gibi üst düzey bilişsel becerilerini ölçülmesi amacıyla kullanılmalıdır.
- ✓ Yanıtı sınırlandırılmış açık uçlu sorular tercih edilmelidir: Belirsizliği azaltmak ve öğrencilerin odaklanmasını sağlamak için sorunun kapsamı belirginleştirilmelidir.

- ✓ Sorular açık, anlaşılır ve hedef kitleye uygun olmalıdır: Karmaşık ifadelerden kaçınılmalı, düzeye uygun ve sade bir dil kullanılmalıdır.
- ✓ Sınırlandırmalar belirtilmelidir: Sorunun konusu, uzunluğu, süresi veya kapsamı gibi yönlerden net sınırlandırmalar yapılmalıdır.
- ✓ Seçmeli maddelerden kaçınılmalıdır: Mümkünse “İstedığınızı yanıtlayın” gibi ifadeler kullanılmamalı; tüm öğrencilerin aynı soruları yanıtlaması sağlanmalıdır. Aksi halde öğrencilerin hangi konularda öğrenme eksikliği yaşadığı belirlenemez ve birbirleriyle kıyaslama yapılamaz.
- ✓ Sorular öğretim hedefleriyle uyumlu hazırlanmalıdır: Sorular ölçülmek istenen kazanımlara doğrudan hizmet etmelidir ve yalnızca istenilen kazanımı ölçmelidir.
- ✓ Bloom Taksonomisine göre hazırlanmalıdır: Kazanımın Bloom taksonomisinde hangi basamakta olduğunu içerdiği belirlenerek ilgili bilişsel düzeylerde sorular hazırlanmalıdır.
- ✓ Karmaşık düşünme süreçlerini test etmelidir: Açık uçlu sorular üst düzey bilişsel durumları ölçmeye yönelik olduğundan gerekçelendirme, problem çözme ve yorum yapma gibi becerileri ölçmelidir.
- ✓ Yönergeler açıkça belirtilmelidir: Öğrencinin ne yapması gerektiği net bir biçimde ifade edilmelidir. Süre ve sınav kuralları sınav kağıdının en üst kısmında yazılmalıdır.
- ✓ Örnek yanıt anahtarı hazırlanmalıdır: Değerlendirmenin nesnel, tutarlı ve adil yapılabilmesi için puanlama kriterleri önceden oluşturulmalıdır.
- ✓ Güçlük düzeyi belirlenmelidir: Sorular çok kolay, kolay, orta, zor ve çok zor gibi farklı düzeylerde hazırlanmalıdır.
- ✓ Soruların çözüm süresi dikkate alınmalıdır: Öğrencilere, sorulara cevap verebilmeleri için yeterli süre tanınmalı; gerekirse her soru için önerilen süre belirtilmelidir. Bu durum, sınav süresinin; öğretim elemanının tüm soruları yanıtlama süresinin üç katı kadar olması tavsiye edilmektedir.
- ✓ Sözcük seçimine özen gösterilmelidir: Anlam belirsizliklerine neden olabilecek ifadelerden kaçınılmalıdır.
- ✓ Uygun sayıda soru kullanılmalıdır: Öğrencilerin zamanı ve bilişsel yükü göz önünde bulundurularak soru sayısı dengelenmelidir.
- ✓ Uzman görüşü alınmalı ve mümkünse ön uygulama yapılmalıdır: Soruların niteliği ve uygunluğu için uzman değerlendirmesi istenmeli, pilot uygulama ile sorular test edilmelidir.
- ✓ Ölçütler, önceden belirlenmeli ve açıkça tanımlanmalıdır.

- ✓ Gerekirse örnek yanıtlar (benchmark answers) ile desteklenmelidir.

Eşleştirme Türü Sorularının Yazımında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Eşleştirme türü maddelerin geçerli ve güvenilir sonuçlar verebilmesi için yazım sürecinde aşağıdaki noktalara dikkat edilmelidir:

- ✓ Açık Yönerge: Öğrencinin nasıl eşleştirme yapacağını tam olarak açıklayan, açık ve anlaşılır bir yönerge verilmelidir.
- ✓ Konu Uyumu: Tanım ve yanıt setlerinde yer alan tüm içerikler, aynı konu alanıyla ilişkili olmalıdır. Farklı disiplinlerden gelen kavramlar karışıklık yaratabilir.
- ✓ Uzunluk Dengesi: Tanım setindeki cümleler birbirine yakın uzunlukta olmalı; yanıt seti ise kısa ve öz ifadelerden oluşmalıdır. Bu denge, öğrencinin dikkatini daha verimli kullanmasını sağlar.
- ✓ Sayısal Denge: Yanıt seti, tanım setinden daha fazla seçenek içermelidir. Bu, öğrencinin tahminle doğruya ulaşma olasılığını düşürür.
- ✓ Mantıklı Sıralama: Yanıt seçenekleri alfabetik, kronolojik ya da anlamlı bir sırayla düzenlenmelidir. Bu durum hem görsel düzeni kolaylaştırır hem de zihinsel süreçleri destekler.
- ✓ Madde Sayısı: Aynı eşleştirme setinde ideal olarak 5-6 madde bulunmalıdır. Daha fazlası, öğrenci üzerinde bilişsel yük oluşturabilir.
- ✓ Sayfa Düzeni: Tanım ve yanıt setlerinin aynı sayfada bulunmasına özen gösterilmelidir. Sayfa atlama, dikkat dağınıklığına ve hatalı eşleştirmeye neden olabilir.
- ✓ Sınav soruları yazılırken imla ve noktalama hatasının olmamasına özen gösterilmelidir.
- ✓ Sınav formu bağımsız öğretim elemanı tarafından okunmalı ve hatalar gözden geçirilmelidir.
- ✓ Bir sorunun cevabı başka bir sorunun cevabını içermemelidir.
- ✓ Sorular dersin öğrenme çıktıları göz önünde bulundurularak hazırlanmalıdır.
- ✓ Her bir sorunun tek bir doğru cevabı olmalıdır.
- ✓ Soruda gereksiz bilgiye yer verilmemelidir.

Sözlü Sınav Sorularının Yazımında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Sözlü sınavların geçerli ve güvenilir sonuçlar vermesi için belli ilkelere dikkat edilmelidir:

- ✓ Sınavdan önce bir planlama yapılmalı, konuya göre çeşitli zorluk düzeylerinde sorular hazırlanmalıdır.
- ✓ Öğrenci sayısının yaklaşık üç katı kadar soru önceden yazılı hâle getirilmelidir.
- ✓ Sorular için mutlaka açık ve standart bir cevap anahtarı hazırlanmalıdır.

- ✓ Sınav öncesi kaygılı öğrenciler desteklenmeli; rahatlatıcı bir ortam sağlanmalıdır.
- ✓ Öğrencilerin verdikleri cevapların doğru anlaşılması için gerekirse açıklayıcı ek sorular sorulmalıdır.
- ✓ Sınıf içinde yapılacak sözlü sınavlarda öğrencilerin yerinden cevap vermesi teşvik edilmeli, öğrenci istemez ise zorla tahtaya kaldırılmamalı bulunduğu yerde sorulara cevap vermelidir.
- ✓ Sözlü sınavların ders notuna etkisi sınırlı tutulmalıdır.
- ✓ Dili etkili kullanma hedeflenmiyorsa, kısa ve açık cevaplı çok sayıda soru sorulmalıdır.
- ✓ Sınav formu bağımsız öğretim elemanı tarafından okunmalı ve hatalar gözden geçirilmelidir.

Doğru-Yanlış Maddelerinin Yazımında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Doğru-yanlış tipi sorular, genellikle iki seçenek içerir: “Doğru” ve “Yanlış”. Ancak bu basit yapı, soru yazımı sırasında dikkatli olunmadığında ölçme amacına ulaşamayabilir. Bu nedenle soru yazımı sırasında aşağıdaki ilkelerin göz önünde bulundurulması gerekir:

- ✓ Açık ve Net İfade: Her önerme yalın bir dille yazılmalı, gereksiz sözcüklerle anlam karmaşasına yol açılmamalıdır.
- ✓ Tek Yargı İçermesi: Maddelerde sadece tek bir fikir ya da durum bulunmalıdır. Birden fazla yargı içeren karmaşık ifadeler, öğrencinin doğru karar vermesini zorlaştırır.
- ✓ Olumsuzluklardan Kaçınma: Gerekmedikçe “değil”, “hiç”, “yoktur” gibi olumsuzluk içeren yapılar kullanılmamalı; kullanıldığında ise görsel ya da tipografik olarak vurgulanmalıdır.
- ✓ Çift Olumsuzluklardan Uzak Durma: “Hiçbir zaman doğru değildir” gibi iki kez olumsuzluk içeren ifadeler anlam karmaşasına yol açar ve madde güvenilirliğini düşürür.
- ✓ Kesinlik: Maddeler öznel yargılardan arındırılmış olmalı; doğruluğu bilimsel olarak kanıtlanmış bilgilerden oluşmalıdır.
- ✓ Maddenin Görsel İçerikle Desteklenmesi: Harita, grafik, tablo veya şekil gibi görsel araçlarla yapılandırılan maddeler, öğrencinin sadece bilgiyi değil, aynı zamanda yorumlama yeteneğini de ölçebilir.
- ✓ Yanıltıcı Detaylardan Kaçınma: Öğrencinin dikkatsizliğine oynayan ve ölçme hedefi dışında kalan küçük ayrıntılar kullanılmamalıdır.
- ✓ Cevap Örüntüsü: Test boyunca “doğru” ve “yanlış” seçeneklerinin dengeli dağılması, öğrencinin kalıplara dayalı cevap vermesinin önüne geçer.
- ✓ Sınav soruları yazılırken imla ve noktalama hatasının olmamasına özen gösterilmelidir.

- ✓ Sınav formu bağımsız öğretim elemanı tarafından okunmalı ve hatalar gözden geçirilmelidir.
- ✓ Bir sorunun cevabı başka bir sorunun cevabını içermemelidir.
- ✓ Sorular dersin öğrenme çıktıları göz önünde bulundurularak hazırlanmalıdır.
- ✓ Her bir sorunun tek bir doğru cevabı olmalıdır.
- ✓ Soruda gereksiz bilgiye yer verilmemelidir.

Boşluk Doldurma Sorularının Yazımında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Boşluk doldurma türü maddelerin etkili bir biçimde işlev görebilmesi için aşağıdaki yazım ilkelerine dikkat edilmelidir:

- ✓ Açık Yönerge: Öğrenciye kaç boşluk dolduracağı, yanıtı nasıl vereceği (tek kelime, kısa cümle vb.) açıkça belirtilmelidir.
- ✓ Anlam Bütünlüğü: Cümle veya metin anlamlı ve dil bilgisi açısından doğru olmalıdır. Boş bırakılan yer, cümlenin anlamını bozmamalı ama bilgiyi sorgulamalıdır.
- ✓ Tek Anlamlılık: Boşluk, yalnızca tek bir doğru yanıtı çağrıştırmalı; birden fazla doğru yanıtla tamamlanabilecek şekilde bırakılmamalıdır.
- ✓ Boşluğun Yeri: Genellikle cümlenin sonuna yerleştirilen boşluklar, öğrencinin doğru ifadeye ulaşmasını kolaylaştırır. Ancak stratejik olarak ortada veya başta da kullanılabilir.
- ✓ Boşluk Sayısı: Bir cümlede birden fazla boşluk varsa, her biri için ayrı bir cevap alanı sunulmalı, yönlendirici ifadeler kullanılmalıdır.
- ✓ Ölçme Amacıyla Uyum: Boşluk, öğrencinin hedeflenen kazanımı göstermesine olanak tanıyacak şekilde yapılandırılmalıdır.
- ✓ Biçimsel Denge: Boşluklar aynı uzunlukta çizgilerle gösterilmeli, boşluğun uzunluğu ipucu olmamalıdır.
- ✓ Sınav soruları yazılırken imla ve noktalama hatasının olmamasına özen gösterilmelidir.
- ✓ Sınav formu bağımsız öğretim elemanı tarafından okunmalı ve hatalar gözden geçirilmelidir.
- ✓ Bir sorunun cevabı başka bir sorunun cevabını içermemelidir.
- ✓ Sorular dersin öğrenme çıktıları göz önünde bulundurularak hazırlanmalıdır.
- ✓ Her bir sorunun tek bir doğru cevabı olmalıdır.
- ✓ Soruda gereksiz bilgiye yer verilmemelidir.

Çoktan Seçmeli Testlerin Yazımında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Çoktan seçmeli testler oluşturulurken genel ilkeler, madde kökü ve seçeneklerin nasıl hazırlanacağına ilişkin durumlar aşağıda sunulmuştur:

- ✓ Madde Kökü: Öğrenciye yöneltilen temel sorudur. Değerlendirilmek istenen davranış, bilgi ya da beceri bu bölümde ifade edilir.
- ✓ Seçenekler: Öğrencinin tercih yapacağı cevapları içerir. Genellikle bir doğru yanıt ve birkaç çeldirici bulunur. Çeldiriciler, doğru cevaba yakın fakat hataya açık seçeneklerdir ve öğrencilerin konuyla ilgili sahip oldukları yanlış kavramaları ortaya çıkarmayı hedefler.
- ✓ Doğru Yanıt: Sorunun ölçmek istediği davranışa doğrudan karşılık gelen, bilimsel olarak tek doğru cevaptır.
- ✓ Çeldiriciler: Doğru cevaba benzer görünen ama kavramsal olarak yanlış olan seçeneklerdir. Öğrencinin bilgisini test etmek ve hatalı öğrenmeleri ayırt etmek içindir.

Genel İlkeler

- ✓ Sorular öğrenme kazanımlarına doğrudan bağlı olmalıdır.
- ✓ Sınavın kapsadığı içerik sınırları dışına çıkılmamalıdır.
- ✓ Kişisel görüş içeren ve öznelliğe açık ifadelerden kaçınılmalıdır.
- ✓ Her madde bağımsız olarak yanıtlanabilir yapıda olmalıdır.
- ✓ Sınav soruları yazılırken imla ve noktalama hatasının olmamasına özen gösterilmelidir.
- ✓ Sınav formu bağımsız öğretim elemanı tarafından okunmalı ve hatalar gözden geçirilmelidir.
- ✓ Bir sorunun cevabı başka bir sorunun cevabını içermemelidir.
- ✓ Sorular dersin öğrenme çıktıları göz önünde bulundurularak hazırlanmalıdır.
- ✓ Her bir sorunun tek bir doğru cevabı olmalıdır.

Madde Kökü

- ✓ Sade, anlaşılır ve doğrudan hedeflenen davranışı ölçmeye yönelik olmalıdır.
- ✓ Gereksiz ayrıntı, yönlendirme ya da jargon içermemelidir.
- ✓ Olumsuz ifade gerekiyorsa görsel olarak vurgulanmalıdır (örneğin Kalın, altı çizili vb.).
- ✓ Sorunun büyük kısmı madde kökünde verilmeli, seçenekler kısa ve net olmalıdır.

Seçenekler

- ✓ Tüm seçenekler biçim ve içerik bakımından tutarlı olmalıdır.
- ✓ Anlamca benzer uzunluktaki ifadeler tercih edilmelidir.
- ✓ Etkili çeldiriciler, öğrencinin kavram yanlışlarına veya yaygın hatalarına dayanmalıdır.
- ✓ Sayısal veriler belirli bir sıraya göre düzenlenmeli ve dilbilgisi uyumu sağlanmalıdır.
- ✓ Seçenek sayısı hedef kitleye uygun olarak belirlenmelidir (genellikle 4 veya 5).
- ✓ Hiçbiri ve hepsi seçenekleri dikkatli kullanılmalıdır.

Çoktan Seçmeli Testler Hazırlanırken Yapılan Yaygın Hatalar ve Örnekler

A) Belirsiz ya da Göreceli İfadeler Kullanmak

Bu tür ifadeler, sorunun tek ve net bir cevabı olmasını engeller.

- **Hatalı Soru:**

"Ölçme sonuçlarının güvenilirliğini genellikle artıran etken aşağıdakilerden hangisidir?"

❑ Problem: "Genellikle" ifadesi durumu belirsiz kılar.

- **Düzeltilmiş Soru:**

"Aşağıdakilerden hangisi ölçme sonuçlarının güvenilirliğini artıran bir etkidir?"

- a) Öğrenci ilgisi
- b) Test süresinin belirsizliği
- c) Uygulamanın tutarlılığı
- ç) Soruların tahmin edilebilirliği

B) Olumsuz İfade Kullanmak

Olumsuz kökler öğrencinin soruyu anlamasını zorlaştırır. Mümkün oldukça olumsuz ifadeler kullanılmamalıdır ya da olumsuzluk **kalın** veya altı çizili olacak biçimde vurgulanmalıdır.

- **Hatalı Soru:**

"Aşağıdakilerden hangisi ölçmenin temel özelliklerinden biri değildir?"

❑ Problem: Olumsuz ifade vurgulanmadığı için gözden kaçabilir.

- **Düzeltilmiş Soru:**

"Aşağıdakilerden hangisi ölçmenin temel özelliklerinden biri değildir?"

- a) Nesnellik
- b) Sabitlik
- c) Güvenirlik
- ç) Geçerlik

C) Gereksiz Bilgi Kullanımı

Gereksiz ayrıntılar sorunun odağını bulandırır.

- **Hatalı Soru:**

"2023 yılında Ölçme ve değerlendirmeyle ilgili Bilim İnsanları tarafından ortaya konulan "sınıflama ölçeği" kavramı aşağıdakilerden hangisiyle ilgilidir?"

❑ Problem: Soru kökü gereksiz ayrıntılarla dolu.

Düzeltilmiş Soru:

"Aşağıdakilerden hangisi “sınıflama ölçeği” kavramıyla ilgilidir?"

- a) Öğrencilerin sınavdan aldıkları puanlara göre başarı sıralaması yapılması
- b) Öğrencilerin cinsiyetlerine göre gruplandırılması
- c) Öğrencilerin boy uzunluklarına göre ölçüm yapılması
- ç) Öğrencilerin yaşlarına göre sınıflandırılması
- d) Öğrencilerin sınavdan aldıkları puanların ortalamasının hesaplanması

Ç) Etkisiz Çeldiriciler Kullanmak

İyi hazırlanmış çeldiriciler, öğrencinin konuya hâkimiyetini test eder.

• Hatalı Soru:

"Geçerlik neyi ifade eder?"

- a) Doğruluk
- b) Elma
- c) Kitap
- ç) Güneş

❑ Problem: b, c, d seçenekleri bağlamsız ve mantıksızdır.

Düzeltilmiş Soru:

"Geçerlik, aşağıdakilerden hangisini ifade eder?"

- a) Testin ölçmek istediği özelliği ölçebilme derecesi
- b) Testin aynı sonuçları tekrar üretme derecesi
- c) Öğrenci ilgisini ölçme gücü
- ç) Öğretmenin soru yazma becerisi

D) Dilbilgisi Uyumsuzluğu

Kök ile seçenek arasında dil uyumsuzluğu varsa ipucu ortaya çıkar.

• Hatalı Soru:

"Aşağıdakilerden hangisi bir ölçme türüdür?"

- a) Doğrudan
- b) İncelemek
- c) Kullanma
- ç) Oran artırımı

Düzeltilmiş Soru:

"Aşağıdakilerden hangisi bir ölçme türüdür?"

- a) Doğrudan
- b) Geçerli
- c) Bileşik
- ç) Sabit

E) Sayısal Verilerde Tutarsızlık

Sayısal değerlerin biçimsel uyumu sağlanmalıdır.

• **Hatalı Soru:**

"Aşağıdaki değerlerden hangisinde ölçme aracının iç tutarlık katsayısı yeterli düzeydedir?"

- a) %0.75
- b) 0,8
- c) %80
- ç) 8

❑ Problem: Sayısal formatlar uyumsuz.

Düzeltilmiş Soru:

"Aşağıdaki değerlerden hangisinde ölçme aracının iç tutarlık katsayısı yeterli düzeydedir?"

- a) 0,25
- b) 0,80
- c) 0,10
- ç) -0,50

F) Seçenek Uzunluklarının Belirgin Farklılığı

Doğru cevap diğerlerinden uzun/kısa olursa ipucu verir.

• **Hatalı Soru:**

"Güvenirliği artırmak için ne yapılmalıdır?"

- a) Test süresi azaltılır
- b) Öğrenciler gözlemlenir
- c) Test içeriği genişletilir ve madde sayısı artırılır
- ç) Yorum yapılır

Düzeltilmiş Soru:

"Güvenirliği artırmak için aşağıdakilerden hangisi yapılabilir?"

- a) Test süresi azaltılır
- b) Madde sayısı artırılır
- c) Öğrenciler gözlemlenir
- ç) Yorumlara başvurulur

G) “Hepsi” ya da “Hiçbiri” Seçenekleri

Bu tür ifadeler tahminle doğruya ulaşma riskini artırır.

• **Hatalı Soru:**

"Aşağıdakilerden hangisi güvenilirliği etkiler?"

- a) Madde sayısı
- b) Sınav süresi
- c) Testin uygulanma biçimi
- ç) Hepsi

✓ **Düzeltilmiş Soru:**

"Güvenirliği etkileyen faktörlerden biri aşağıdakilerden hangisidir?"

- a) Madde sayısının artırılması
- b) Testin tamamının öğrenciden alınması
- c) Öğretmenin not verme isteği
- ç) Ders kitabının fiyatı

I) Kültürel Tarafılık

Öznel veya belli bir kültür grubuna ait ifadelerden kaçınılmalıdır.

• **Hatalı Soru:**

"Anadolu’da en fazla çömüş yetiştirilen il hangisidir?"

❑ Problem: Tüm öğrencilerin bu kavrama aşına olması beklenemez.

Düzeltilmiş Soru:

"Anadolu’da en fazla mada yetiştirilen il hangisidir?"

- a) Elazığ
- b) Diyarbakır
- c) Bingöl
- ç) Malatya

Sınavda yer alan soruların doğru cevapları belli bir örüntüde /desende yerleştirilmemelidir. Cevaplar ardarda veya sıralı bir şekilde üst-üste gelmemelidir.

Örneğin 1. Sorunun yanıtı A, 2.sorunun yanıtı B, 3. Sorunun yanıtı C, 4. Sorunun D, 5.sorunun yanıtı E şeklinde yani A-B-C-D-E veya A-A-B-B-C-C-D-D-E-E şeklinde doğru seçeneklerin bir örüntü oluşturmalarına izin verilmemelidir.

- Çoktan seçmeli sınavlarda her bir doğru seçenek sayısı (A'ların, B'lerin ... sayısı) aynı olmamalıdır. Ancak toplamdaki oranları birbirine yakın olmalıdır.

- Sınav formunda doğru cevabı aynı seçenek olan üçten fazla maddenin ardarda gelmemesine özen gösterilmelidir. Örneğin, ardışık olan dört maddenin doğru cevabının B, B, B, B olmamasına dikkat edilmelidir.

- Sınav kağıdında sorularda vurgu yapılması istenen ifadeler altı çizili ya da kalın yazılabilir.....**en önemlisi hangisidir?** ... en öncelikli hangisidir? ... **ilk sırada yer alır?**

- Sınav formunda olumsuz ifade kullanılmamasına özen gösterilmelidir. Soruda olumsuz ifade kullanılmış ise belirgin bir şekilde yazılmalıdır. Örnek: Aşağıdakilerden hangisi ... **değildir?** / **yanlıştır?** / **söylenemez?**

- Sınav formunda sorunun olumsuz olduğu durumlarda seçeneklerde olumsuz ifade kullanılmamalıdır.

- Çoktan seçmeli sorular şu şekilde sınıflandırılabilir:

- ✓ Doğru cevabı kesin ve bir tane olan maddeler: En sık kullanılan madde türlerinden biridir. Bu tür maddelerde seçeneklerden sadece biri doğru, diğerleri kesinlikle yanlıştır.

- ✓ Cevabı en doğru olan maddeler: Bu tür maddelerde çeldiriciler doğru cevaba yakındır. Maddede yer alan seçeneklerin tümü sorulan soru için kısmen doğru cevaptır, ancak bunlardan biri diğerlerine oranla daha doğru, başka bir ifadeyle en doğrudur. Bu tür sorularla ileri düzey davranışların ölçülmesi daha kolay olmaktadır.

- ✓ Bileşik cevap gerektiren maddeler: Bu tür maddeler oldukça kullanışlıdır. Bir maddenin birden çok doğru cevabı olduğunda kullanılan madde türleridir. İleri düzey davranışların ölçülmesinde ve çeldirici bulmanın zorlaştığı durumlarda büyük kolaylık sağlar.

Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü sınav hazırlama ve uygulama sürecinde yukarıda yer alan sınav soru özellikleri doğrultusunda hazırlanan sınavın son hali “Sınav Sorusu Kontrol Listeleri“ (Sınav Düzeni Kontrol Listesi Ek 2; Çoktan Seçmeli Sınav kontrol Listesi Ek 3; Açık uçlu Kontrol Listesi Ek 4; Doğru Yanlış Kontrol Listesi Ek 5; Eşleştirme Kontrol Listesi Ek6;

Sözlü Sınav Kontrol Listesi Ek7) doğrultusunda değerlendirilir. Sınavı hazırlayan öğretim elemanı ve soru koordinatörü tarafından imzalanır.

5.7. Sınavın Güçlüğü ve Sınavda Bulunacak Soruların Güçlük Dağılımının Kararlaştırılması

Öğrencilere not vermek, onların başarı düzeyleri hakkında bilgi toplamak ve dolayısıyla öğretime yön vermek amacıyla kullanılacak bir testin ortalama güçlüğü (Madde güçlük indeksi) 0,50 civarında olmalıdır. Çünkü çok güç ve çok kolay testler ayırt edici değildir. Orta güçlükteki bir test daha ayırt edicidir. Aynı zamanda böyle bir testte çok kolay, kolay, güç ve çok güç maddeler yer almalı ancak orta güçlükteki maddeler diğer güçlükteki maddelerden daha fazla sayıda olmalıdır. Madde güçlüğü, sorudaki sözcüklerin öğrenciler tarafından bilinip bilinmemesi, sorunun açık ve net olması, yönergelerin anlaşılır olmasından da etkilenir (Ek 8).

5.8. Sınavın Puanlama Biçiminin Belirlenmesi

Açık Uçlu Soru Tipini Puanlandırma

Puanlama süreci, açık uçlu soruların en önemli aşamalarından biridir. Değerlendirmenin geçerlik ve güvenilirliği puanlama anahtarının niteliğine bağlıdır. Açık uçlu soruların puanlanmasında bütüncül, analitik ve kısmi olmak üzere üç farklı puanlama anahtarı kullanılmaktadır.

Bütüncül (Holistik) Rubrik

Tanım: Öğrencinin cevabına genel bir bütünlük içinde bakılarak tek bir puan verilir. Yanıtın kalitesi genel olarak değerlendirilir.

Ne zaman kullanılır: Hızlı puanlama gerektiğinde, genel etki önemliyse ve yaratıcı yazma gibi durumlarda kullanılır.

Örnek:

Soru: Bilimsel bir araştırmada kullanılacak bir araştırma problemi yazın. Probleminiz aşağıdaki kriterlere göre değerlendirilecektir.

- ❖ Araştırılmaya değer
- ❖ Açık ve anlaşılır
- ❖ Sınanabilir
- ❖ Özgün

Araştırma Problemi Değerlendirmeye Yönelik Bütüncül Rubrik

Puan (Düzey)	Açıklama

4 (Mükemmel)	Araştırmaya değer, problem cümlesi açık ve anlaşılır, sınanabilir ve özgün
3 (İyi)	Araştırmaya değer, problem cümlesinin daha iyi ifade edilmesi gerekir, veri toplanması sınırlı, özgün
2 (Geliştirilmeye açık)	İlgili alana katkısı var ancak sınırlı, problem cümlesinde anlaşılmayan bazı kavramlar var, veri toplanması zor ve özgün değil
1 (Gözlenmedi)	Araştırma problemi araştırmaya değer değil, açık ve anlaşılır ifade edilmemiş, sınanabilir değil ve benzeri çok fazla yapılan bir konusu var

Analitik Rubrik

Tanım: Yanıt belirli bileşenlere ayrılır ve her bir bileşen ayrı ayrı puanlanan rubriktir.

Ne zaman kullanılır: Özellikle öğretici geri bildirim verilmek istendiğinde veya yanıtın farklı yönlerinin değerlendirilmesi gerektiğinde kullanılır.

Örnek:

Soru: Bilimsel bir araştırmada kullanılacak bir araştırma problemi yazın. Probleminiz aşağıdaki kriterlere göre değerlendirilecektir.

- ❖ Araştırılmaya değer
- ❖ Açık ve anlaşılır
- ❖ Sınanabilir
- ❖ Özgün

Araştırma Konusunu Değerlendirmeye Yönelik Analitik Rubrik

Boyut	Kötü (1)	Orta (2)	İyi (3)	Çok İyi (4)
Araştırılmaya Değer	Uygulandığı zaman ilgili alana katkısı olmayacaktır	İlgili alana katkısı vardır ancak çok fazla zaman, para ve enerji gerektirmektedir	İlgili alana katkısı vardır	İlgili alandaki bir açığı kapatacak düzeyde katkısı vardır
Açık ve Anlaşılır	İfadeler açık ve anlaşılır değildir	Problem cümlesindeki bazı kavramlar ve değişkenler net bir şekilde ifade edilmemiştir	Açık ve anlaşılırdır ancak problem cümlesinde uygun olmayan (olasılık, emir kipi vb.) ifadeler vardır	Kavramlar ve değişkenler açık, net ve uygun bir dille ifade edilmiştir

Sınanabilir	Sınanabilir değildir	Sorunun cevaplanabilmesi için sağlıklı veri toplanması çok zordur	Sorunun cevaplanması için veri toplanabilir ama cevapları çok az da olsa bazı durumlarda kişisel olabilir	Sınanabilir , ölçülebilir ve sağlıklı veri toplanabilir
Özgün	Özgün ve orijinal değildir	Benzer içerikteki çalışmalarla çok az farklılık göstermektedir	Benzer içerikte çalışmalarla ortak özellikleri olmakla beraber ciddi anlamda farklı kısımları da vardır	Özgün ve orijinaldir

Kısmi (Partial Credit) Rubrik

Tanım: Yanıtın bazı kısımları doğruysa buna göre kısmî puan verildiği rubriktir.

Ne zaman kullanılır: Özellikle matematiksel, bilimsel ya da mantıksal açıklamalar içeren açık uçlu sorularda; doğru düşünme yolları ödüllendirilmek istendiğinde kullanılır.

Örnek:

Soru: Bir öğretmen, çoktan seçmeli bir test maddesi yazarken dikkat etmesi gereken iki önemli ilkeyi ihlal etmiştir. Bu iki ilkeyi belirleyiniz ve her birinin geçerlik ve güvenilirlik üzerindeki etkisini açıklayınız.

Tam Puan:

Yanıt hem iki doğru ilkeyi belirtir hem de geçerliğe ve güvenilirliğe etkisini açık ve doğru biçimde açıklar. **(10P)**

Kısmi Puan:

Aşağıdaki durumlardan herhangi biri görülürse kısmi puan verilir:

- ❖ İki ilke doğru olarak belirtilmiştir, yalnızca tek bir duruma yönelik etkisi açıklanmıştır. (3)
- ❖ İki ilke doğru olarak belirtilmiştir, ama geçerliğe ve güvenilirliğe etkileri açıklanmamıştır. (5p)
- ❖ Bir ilke doğru, ama geçerliğe ve güvenilirliğe etkileri açıklanmamıştır. (2)

Sıfır Puan:

- ❖ İlke belirtmemiştir

- ❖ İlke yanlış yazılmıştır.
- ❖ Boş bırakılmıştır.

Doğru Yanlış Soru Tipini Puanlandırma

Doğru-yanlış maddelerinde öğrencinin rastgele doğru yanıt verme olasılığı %50 olduğundan, puanlama sisteminde bu durumun dikkate alınması gerekir. Şans başarısını azaltmak ve öğrencinin gerçek bilgisini ortaya koymak için farklı stratejiler uygulanabilir. Bunlardan biri, "yanlış düzeltme" yöntemidir. Bu yöntem, öğrencinin yalnızca yanlış olduğunu belirttiği ifadeyi düzeltmesi durumunda puan almasını sağlar. Böylece, öğrenci doğru cevabı rastgele değil, gerçekten bilgiye dayalı olarak verirse ödüllendirilir. Bu uygulama aynı zamanda öğrencinin kavramsal farkındalığını artırır ve değerlendirme sürecini daha nitelikli hâle getirir.

Örnek Soru:

Yönerge: Aşağıdaki ifadeleri dikkatlice inceleyiniz. Doğru olduğuna inandığınız ifadelerin başına “D”, yanlış olduğuna inandıklarınızın başına “Y” yazınız. Yanlış olduğunu düşündüğünüz ifadelerin altına doğrusunu yazmayı unutmayınız.

1. ( ) Atmosferdeki en yoğun gaz karbondioksittir.

.....

2. ( ) Fotosentez sürecinde su, oksijen ve güneş ışığı kullanılır.

.....

Bu örnekte görüldüğü gibi öğrencinin hem doğru-yanlış kararı vermesi hem de yanlış bulduğu ifadeyi düzeltmesi beklenmektedir. Bu çift aşamalı değerlendirme sayesinde hem anlama hem de ifade etme düzeyi ölçülebilir.

Eşleştirme Soru Tipini Puanlandırma

Eşleştirme maddeleri, seçmeli testler arasında yer aldığı için puanlama süreci görece basittir. Her bir doğru eşleştirme için tam puan verilir ve her eşleştirme bağımsız değerlendirilir. Bu tür maddelerde objektif bir puanlama anahtarı geliştirmek oldukça kolaydır ve değerlendirme sırasında yorumdan kaynaklı hata oranı düşüktür. Ancak seçeneklerin benzerliği veya içeriğin karmaşıklığı arttıkça öğrencinin başarı düzeyini daha doğru yansıtacak detaylı analizler yapılması önerilir.

Örnek Soru:

Açıklamalar: Sol sütundaki öğrenme modellerini, sağ sütundaki eğitim teorisyenleriyle eşleştirin. Her öğrenme modelinin en önemli temsilcisi verilmiştir. Soldaki sütunda yer alan modellerin önündeki paranteze, sağ sütundaki verilen teorisyenlerden doğru olana ait harfi yazınız.

Öğrenme Modelleri	Eğitim Teorisyenleri
(☐) 1. Davranışçı öğrenme modeli	A. B.F. Skinner
(☐) 2. Bilişsel öğrenme modeli	B. Jean Piaget
(☐) 3. Yapılandırmacı öğrenme modeli	C. Lev Vygotsky
(☐) 4. Sosyal öğrenme modeli	D. Albert Bandura
(☐) 5. Çoklu zeka kuramı	E. Howard Gardner
(☐) 6. Yaşamboyu öğrenme modeli	F. John Dewey
	G. Jerome Bruner
	H. David Kolb
	I. Malcolm Knowles

5.8.4. Sözlü Sınavı Puanlandırma

Sözlü sınavların puanlamasında tutarlılığı sağlamak için şu yöntemler kullanılabilir:

- ❖ **Bütüncül Puanlama:** Öğrencinin tüm performansı genel bir yargı ile tek bir puan üzerinden değerlendirilir.
- ❖ **Analitik Puanlama:** Cevaplar belirli alt boyutlara ayrılarak her biri ayrı ayrı puanlanır (ör. konu bilgisi, ifade becerisi, tutarlılık).
- ❖ **Kısmi Puanlama:** Cevap içerisinde yer alan doğru bilgiler veya bölümler puanlanır; eksik ya da hatalı bölümler dikkate alınmaz.

Örnek Sözlü Soru

“Eğitimde ölçme ve değerlendirme neden önemlidir? Ölçme araçlarının geçerlik ve güvenirlik özellikleriyle bu önemi ilişkilendirerek açıklayınız.”

Sözlü Sınav İçin Bütüncül Değerlendirme Rubriği

Düzy	Tanım
4 - Mükemmel	Öğrenci, ölçme-değerlendirme, geçerlik ve güvenirlik kavramlarını doğru, yerinde ve ayrıntılı biçimde açıklar. Kavramlar arası ilişkiyi güçlü bir şekilde kurar, açıklamalarını örneklerle destekler, dili etkili ve akıcı kullanır. Yanıt yapısal olarak tutarlı ve yüksek düzey düşünmeyi yansıtır.
3 - İyi	Öğrenci temel kavramları doğru şekilde açıklar, kavramlar arası ilişkiyi genel olarak kurar. Bazı açıklamalar eksik ya da yüzeysel olabilir. Dil kullanımı

	yeterlidir, ancak açıklamalar daha derinleştirilebilir. Yanıt tutarlıdır.
2 - Geliştirilebilir	Öğrenci kavramlara kısmen değinir ancak açıklamaları eksik veya kavram hatası içermektedir. Kavramlar arası ilişki zayıftır. Yanıt yüzeyseldir ve dili sınırlı düzeyde kullanmıştır. Yapısal olarak tutarsızlıklar olabilir.
1 - Yetersiz	Öğrencinin kavram bilgisi zayıftır veya ciddi kavram yanlışları içerir. Konuya ilişkin ilişki kurma becerisi yoktur. Açıklamalar mantıksal bütünlükten uzaktır. Dil kullanımı zayıftır. Yanıt anlaşılakta güçlük çekilir.

Boşluk Doldurma Soru Tipini Puanlandırma

Boşluk doldurma maddeleri, doğru-yanlış mantığıyla puanlanabilir. Her doğru yanıt genellikle tam puan alır. Ancak yazım farklılıkları, eşanlamlı ifadeler veya yazım hataları değerlendirme sürecini etkileyebilir. Bu nedenle açık uçlu boşluk doldurma maddelerinde bir puanlama anahtarı geliştirmek önemlidir. Bazı durumlarda, kısmî puanlama da uygulanabilir. Örneğin, iki boşluk içeren bir maddede yalnızca biri doğruysa öğrenciye yarım puan verilebilir.

Örnek Soru:

Yönerge: Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere uygun kavramları yazarak tamamlayınız. Her boşluğa yalnızca bir kelime yazınız.

1. Bir ölçme aracının tutarlı sonuçlar vermesi, onun yüksek _____ düzeyine sahip olduğunu gösterir.
2. Öğrencilerin sınav sonuçlarının sadece kendi gelişim süreçleriyle değerlendirildiği yaklaşım _____değerlendirme olarak adlandırılır.
3. Ölçme sonucunda elde edilen sayısal verilerin yorumlanması ve karar verilmesi süreci _____ olarak tanımlanır.
4. Öğrencilerin gerçek yaşam durumlarına benzer ortamlarda uygulamalı olarak değerlendirilmesi _____temelli ölçme yaklaşımına örnektir.
5. Bir öğretmenin yazılı sınav sonunda soruların güçlük ve ayırt edicilik düzeylerini hesaplaması, _____analizi yapmasına örnektir.

Çoktan Seçmeli Soru Tipini Puanlandırma

Her sınavın objektif yollarla puanlanabilmesi önerilmektedir. Sınavda yer alan soruların puanlaması için her soruya eşit puan ya da daha üst düzeydeki davranışlarla daha önemli konuları ölçen güç sorulara daha çok puan verilebilir.

6. FIRAT ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ SINAV UYGULAMA ESASLARI

Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde lisans eğitim-öğretimine ilişkin ölçme ve değerlendirme faaliyetleri Fırat Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliği, Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü ve Eğitim-Öğretim ve Uygulamalı Derslerle İlgili Mesleki Uygulama Yönergesi doğrultusunda hazırlanmıştır.

(<https://www.firat.edu.tr/documents/1720523407.pdf>)

(https://hemsirelik.firat.edu.tr/subdomain_files/hemsirelik.firat.edu.tr/files/2680/Hemsirelik%20Bölümü%20Mesleki%20Uygulama%20Yönergesi.pdf)

Yarıyıl içi değerlendirme araçları; ara sınav, ödev, laboratuvar, uygulama ve diğer çalışmalardan oluşur. Yarıyıl içi değerlendirmede en az bir ara sınav yapılması zorunludur. Her bir yarıyıl içi değerlendirme unsuru (ara sınav, ödev, laboratuvar, uygulama ve diğer çalışmalar) 100 puan üzerinden değerlendirilir. Derslerde öğrenim kazanımlarını ölçmeye yönelik kısa süreli ve kapsamı dar sınavlar (Quiz) da gerçekleştirilebilir. Bu sınavlar ders saatleri içinde yapılır. Dönem başından sınav gününe kadar işlenen konuların öğrenme düzeyini belirlemek amacıyla ara sınav ile dönem sonunda yarıyıl sonu sınavı uygulanır. Yarıyıl sonu sınavından başarı sağlayamayan öğrenciler için bütünleme sınavı yapılır.

Ara sınav, mazeret sınavı, yarıyıl sonu sınavı ve bütünleme sınavına ilişkin program Hemşirelik Bölüm Başkanı tarafından düzenlenir ve sınavlara en az iki hafta kala fakültenin internet sayfasında duyurulur. İlgili dersin öğretim elemanları, sınav sorularını Sınav Hazırlama ve Uygulama Kılavuzunda belirtilen esaslara göre hazırlamakla sorumludur.

Öğrencinin başarı notu; yarıyıl içi sınavları, ödev, laboratuvar çalışmaları ve benzeri etkinliklerdeki performansı ile yarıyıl sonu, bütünleme sınavı ve dönem sonu uygulama sonuçları dikkate alınarak belirlenir. Dönem boyunca devamsızlığı bulunan öğrenciler bu sınavlara alınmaz. Yarıyıl sonu sınavının başarı notuna katkısı; ara sınavın başarı notuna yapacağı katkıyı %100'e tamamlayacak şekilde % 40'dan az, % 60'dan fazla olamaz.

Öğrencilere araştırma yapma, proje hazırlama, problem çözme, kompozisyon ya da rapor yazma gibi çalışmaları içeren ödevler verilebilir. Ödevlerin teslim tarihleri, sınavların uzaktan yürütüldüğü durumlarda Fırat Üniversitesi Uzaktan Eğitim Portalı FUZEM sistemi kullanılır (<https://debsis.firat.edu.tr/mod/page/view.php?id=914115>). Dersin öğrenim kazanımlarına ulaşıp ulaşılmadığını değerlendirmek için uzaktan ara sınav ve dönem sonunda yarıyıl sonu sınavı uygulanır. Yarıyıl sonu sınavında başarısız olan öğrencilere uzaktan bütünleme sınavı yapılır.

Eğitimin uzaktan yürütüldüğü durumlarda dönem içi değerlendirme, ara sınavlara ek olarak kısa sınav, ödev ve benzeri çalışmalar şeklinde de yapılabilir. Uzaktan gerçekleştirilen dönem sonu ölçme faaliyetlerine katılabilmek için dersin devam şartının yerine getirilmiş olması zorunludur. Devamsızlık nedeniyle dersten kaldığı duyurulan öğrenciler bu değerlendirmelere alınmaz. Uzaktan yapılan yarıyıl sonu sınavı/bütünleme sınavına katılabilmek için dersin devam koşulunun yerine getirilmiş olması zorunludur. Dönem sonu değerlendirmelerinin başarı notuna katkısı %60'ı aşamaz. Yarıyıl sonu sınavının başarı notuna etkisi; ara sınavın katkısını %100'e tamamlayacak şekilde %40'ın altında ve %60'ın üzerinde olamaz.

Fırat Üniversitesi Uzaktan Eğitim Portalı (<https://debsis.firat.edu.tr>) üzerinden oluşturulan Uzaktan Eğitim Laboratuvar Uygulaması Örnek Kontrol Listesi (Ek 9) veya Ödev Değerlendirme Formu (Ek 10) kullanılarak belirlenir.

Uzaktan eğitim sürecinde vaka ödevi notu, öğrencinin kendisine verilen alanla ilgili vakayı hemşirelik bakım süreci doğrultusunda hazırlayıp sunması sonucunda, öğretim elemanı tarafından Ödevin Uzaktan Eğitim Uygulama Değerlendirme Formu (Ek 11) esas alınarak değerlendirilmesi ile belirlenir.

Sınavla ilgili süre, puanlama ve benzeri bilgiler sınav formunda belirtilir. Sınav başlamadan önce, dersin öğretim elemanı tarafından sınavın işleyişi, süresi, puanlama esasları, öğrenci sorumlulukları, sınav itirazları ve etik kurallar hakkında öğrencilere açık ve net bilgilendirme Sınav Açıklama Formu (Ek 12) doğrultusunda yapılır.

Öğrencilerin sınav ile ilgili açık kaynakları ve birbirleri ile bilgi aktarımını sağlayacak iletişim

araçlarını (akıllı telefon, bilgisayar vb) kullanmaları durumunda kopya işlemi çekme değerlendirmesi yapılır. Sınavda kopya çeken, kopya çekme girişiminde bulunan ve kopya çekilmesine yardım eden veya ilgili evrakın incelenmesinden sonra kopya çektiği anlaşılan bir öğrenci, o sınav ya da çalışmadan sıfır not almış sayılır.

Sınav sırasında sınavın genel düzenini bozan öğrenciler, sınav grubundan çıkarılır ve o sınavdan sıfır not almış sayılır. Ayrıca yukarıda belirtilen hallerde ilgili öğrenciler hakkında Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği hükümlerine göre işlem yapılır.

Öğrenciler, sınav sonuçlarının ilanından itibaren üç (3) iş günü içinde Hemşirelik Bölüm Başkanlığına dilekçe vererek sınav sonuçlarına itiraz edebilir. Yapılan itiraz üzerine, sınav kâğıdı dersin öğretim elemanı tarafından, konunun kendisine bildirilmesinden itibaren en geç üç (3) iş günü içinde incelenir ve sonuç, yazılı ve gerekçeli olarak Hemşirelik Bölüm Başkanlığına bildirilir. Not değişikliği, Yönetim Kurulu kararı ile Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı tarafından yapılır. Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü tarafından hazırlanmış sınavın tüm hakları saklıdır. Hangi amaçla olursa olsun, sınavın tamamının veya bir kısmının kopyalanması, fotoğraflarının çekilmesi, herhangi bir yöntemle çoğaltılması, yayımlanması veya kullanılması yasaktır.

Sınav bitiminde dersin öğretim elemanı tarafından sınav zarfı hazırlanır ve arşivlenir. Bir sınav zarfında soru kağıtları, cevap anahtarı, sınıf yoklama tutanağı, sınav kâğıdı soru analizi ve imzalı not dağılım çizelgesi bulunmaktadır.

KAYNAKLAR

- Anderson, L. W., & Krathwohl, D. R. (2001). A Taxonomy For Learning, Teaching, and Assessing: A Revision Of Bloom's Taxonomy Of Educational Objectives (Complete Edition). Addison Wesley Longman.
- Pal, K. (Ed.). (2020). Educational measurement and evaluation. Sunrise Publishers.
- Atılgan, H. (Ed.). (2015). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*. Anı Yayıncılık.
- Fırat Üniversitesi, (2025). Ölçme ve Değerlendirme Kılavuzu.
- ŞENYUVA, E., & ŞEN, Y. (2023). Hemşirelik Eğitiminde Kullanılan Performans Değerlendirme Araçları: Dereceli Puanlama Anahtarları ve Kontrol Listeleri: Geleneksel Derleme. *Türkiye Klinikleri J Nurs Sci*, 15(1), 263-74.
- Bektaş, M., & Kudubeş, A. A. (2014). Bir ölçme ve değerlendirme aracı olarak: Yazılı sınavlar. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 7(4), 330-336.
- Onay, T., & İntepeler, Ş. S. (2023). Rubrik ile Ödev ve Performans Değerlendirme: Sürekli İyileştirme Örneği. *Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hemşirelik Dergisi*, 5(1), 55-60.
- Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü ve Eğitim-Öğretim ve Uygulamalı Derslerle İlgili Mesleki Uygulama Yönergesi https://hemsirelik.firat.edu.tr/subdomain_files/hemsirelik.firat.edu.tr/files/2680/Hemşirelik%20Bölümü%20Mesleki%20Uygulama%20Yönergesi.pdf (Erişim Tarihi: 24.11.2025).
- Fırat Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmenliği <https://www.firat.edu.tr/documents/1720523407.pdf> (Erişim tarihi: 24.11.2025).

EKLER

Ek-1 Örnek Belirtke Tablosu

Ders adı ve Ders Kodu:		Sınav tarihi:	
Sınav adı:	Final Sınavı	Sınav saati:	

			Bilişsel Öğrenme Alanı						Duyuşsal Öğrenme Alanı	Davranışsal Öğrenme Alanı		Soru Tipi				
Dersin Hedefleri	Program Çıktıları	Konular (Soruların n hangi konuya ait olduğu)	Bilgi	Kavrama	Uygulama	Analiz	Sentez	Değerlendirme			TOPLAM (Sayı/Yüzde)	Eşleştirmeli	Çoktan Seçmeli	Açık Uçlu	Boşluk Doldurma	TOPLAM
H1,H2, (Sorular, hangi dersin hedefine denk geliyorsa buraya)	PÇ1,PÇ2, (Sorular, hangi progman çıktılarına denk geliyorsa)	(Diyelim ki buraya solunum sistemi hastalıkları ile ilgili bir konu yazdınız. O zaman, bu konunun karşısında ki bilişsel	34. 36.		35. 37.		38				%10		5			5

		öğrenme alanı veya soru tipi gibi bölümler de sadece solunum sistemi ile ilgili olmalıdır														
TOPLAM																

NOT: BELİRTKE TABLOSUNA SINAV KÂĞIDINDAKİ SORU NUMARASIYLA SORULARI BELİRTİNİZ.

****Dersin hedeflerini bu tabloya ekleyiniz

Dersin Hedefleri	
H1	
H2	
H3	
H4	
H5	

FIRAT ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ PROGRAM ÇIKTILARI

PC 1 Hemşirelik alanındaki bilimsel ve teknolojik gelişmeleri izleyerek kuramsal ve uygulamalı bilgileri tanımlayabilir, alan yazını analiz edip eleştirebilir, bilimsel araştırma ve projelerde sorumluluk olarak hemşirelik bilimine katkı sağlayabilir.

PC 2 Kanıta dayalı kuramsal bilgi ve mesleki becerileri, hemşirelik bakım, eğitim, danışmanlık, araştırma ve yönetim alanlarında uygulayabilir.

PC 3 Etik ilkelere, insan haklarına ve yasal mevzuata uygun olarak hemşirelik bilgi ve becerilerini kullanabilir..

PC 4 Eğitim, uygulama ve araştırma süreçlerinde güncel bilişim ve sağlık teknolojilerini seçebilir ve kullanabilir.

PC 5 Disiplin içi ve disiplinler arası ekip çalışmaları ile birey, aile ve toplumla olan iletişim süreçlerinde mesleki iletişim becerilerini etkili bir şekilde kullanabilir.

PC 6 Toplumun sağlık düzeyini etkileyen sorunları analiz edebilir ve bu sorunların çözümüne yönelik sağlık politikalarının geliştirilmesi ve uygulanmasında sorumluluk olarak katkı sağlayabilir.

PC 7 En az bir yabancı dili, mesleki bilgiye erişim sağlama ve mesleki iletişim kurma amacıyla kullanabilir.

PC8 Bilimsel düşünme, problem çözme, eleştirel düşünme ve liderlik becerilerini hemşirelik uygulamalarına yansıtabilir..

PC9 Mesleki kimliğini toplumda ve meslektaşları arasında temsil edebilir, rol model olabilir.

PC10 Yaşam boyu öğrenme anlayışını benimseyerek kişisel ve mesleki gelişim için kendini değerlendirebilir ve geliştirebilir.

PC11 Birey, aile ve toplumu kültürel, psikolojik, sosyal ve fizyolojik yönleriyle bütüncül bir yaklaşımla değerlendirebilir ve bakım planlayabilir.

Belirtke tablosu dersin öğretim elemanı tarafından öğrencilerin süreç (Dönem süresince yapılacak kısa sınavlar vb) ve sonuç (vize ve final) değerlendirmeleri için oluşturulmalıdır.

1. Oluşturulan tablolar dönem sonunda “Ölçme Değerlendirme Komisyonu” tarafından resmi yazı ile istenecektir.

NOT: Online yapılan sınavlarda sistemden sınav istatistiği, yüz yüze yapılan sınavlarda optik okuyucu raporu alınarak belirtke tablosuna eklenmelidir

Ek-2 Sınav Kağıdı Kontrol Listesi Formu

	T.C. FIRAT ÜNİVERSİTESİ		
	Hemşirelik Bölümü Sınav Düzeni Kontrol Listesi	Doküman No	
		İlk Yayın Tarihi	
		Revizyon Tarihi	
		Revizyon No	
		Sayfa	

Dersin Adı:**Sınıf:****Sınav Türü:** Vize ☐ Final ☐ Bütünleme ☐**Sınav Tarihi:****Dönemi:** Güz ☐Bahar ☐

SINAV KAĞIDI KONTROL LİSTESİ		Evet	Hayır	Açıklama
1	Sınav kâğıdı Ölçme ve Değerlendirme Komisyonuna sınavdan en geç 7 gün önce gönderildi			
2	Soru kâğıdının başına sınav yönergesi eklendi (Sınav yönergesi, amaç, soru tipi, soru sayısı, puan, sınav süresi ve engelli öğrenciler için ek süre ilgili açıklama yapmayı vb. kapsamaktadır.)			
3	Her soru kökü iki yana yaslandı			
4	Sınav kağıdı Arial Narrow yazı karakteri ve 11 punto ile hazırlandı			
5	Sınav kağıdı farklı gruplarda hazırlandı (A ve B olarak en az 2 grup)			
6	Her sayfanın alt kısmına sol alt köşeye sayfa numarası eklendi			
7	Soru kökü ve soru seçeneklerinin aynı sayfada olması sağlandı			
8	Soru numaraları bold yazıldı			
9	Her soru a,b,c,d, ve e olmak üzere beş şıktan oluşturuldu			
10	Doğru cevap seçenekleri şıklar arasında uygun şekilde dağıtıldı			
11	Seçeneklerde “hepsi” veya “hiçbiri” cevapları kullanılmadı			
12	Soru kökündeki fiiller aynı zamanda yazıldı (Örn: geniş zaman vs)			
13	Soru kökünde olumsuzluk soruluyor ise olumsuz yüklemi bold ya da altı çizili şekilde belirtildi			

14	Belirtke tablosu hazırlandı (Hangi sorunun hangi öğrenme çıktısına ve program çıktısına yönelik olduğunu belirtme)			

Sınav esnasında öğrencinin ulaşabileceği öğretim elemanının iletişim bilgileri bulunmalıdır.

*Değerlendirme yapılan sınav ile sınava ilişkin kurallar arasında %80 uyum aranır.

(Sınav Kağıdı Kontrol Listesinde en az 10 madde evet olarak işaretlenmiş olmalıdır)

Dersten Sorumlu Öğretim Elemanı	Teknik Yönden Değerlendiren
Adı Soyadı: İmza: Tarih:	Adı Soyadı: İmza: Tarih:
Değerlendirme Sonucu: Uygun ☐ Revizyon ☐	

Ek-3 Çoktan Seçmeli Soru Hazırlama Kontrol Listesi Formu

	T.C. FIRAT ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ ÇOKTAN SEÇMELİ SINAV KONTROL LİSTESİ FORMU	

Dersin Adı:

Sınav Tarihi:

Sınıf:

Dönemi: Güz ☐ Bahar ☐

Sınav Türü: Vize ☐ Final ☐ Bütünleme ☐

No	Kontrol Listesi Maddesi	Evet	Hayır
1	Soru kökü tek başına anlamlı mı? (Seçenekler olmadan anlaşılabilir mi?)	☐	☐
2	Soru kökü cevap içeriyor mu?	☐	☐
3	Olumsuz ifade varsa, açıkça belirtilmiş mi? (değildir, yanlıştır vb.)	☐	☐
4	Kişisel fikir sorulmuş mu? (düşüncelerinizce vb.)	☐	☐
5	Seçenekler anlam bütünlüğüne sahip mi?	☐	☐

6	Gereksiz tekrarlar var mı?	☐	☐
7	Sayısal seçenekler sıralı mı?	☐	☐
8	Zıt seçenekler birlikte kullanılmış mı?	☐	☐
9	“Hiçbiri-Hepsi” seçenekleri kullanılmış mı?	☐	☐
10	Görece kesinlik taşıyan ifadeler var mı? (“doğru”, “yanlış” gibi)	☐	☐
11	Etkisiz çeldirici var mı?	☐	☐
12	Genellikle, sıkça, hiçbir zaman gibi ifadeler yer alıyor mu?	☐	☐
13	Kök ve seçeneklerde dilbilgisi uyumsuzluğu var mı?	☐	☐
14	Doğru cevabı işaret eden ipucu barındırıyor mu?	☐	☐
15	Seçenek gruplaması hatalı mı?	☐	☐

Sınav esnasında öğrencinin ulaşabileceği öğretim elemanının iletişim bilgileri bulunmalıdır.

*Değerlendirme yapılan sınav ile sınava ilişkin kurallar arasında %80 uyum aranır.

Dersten Sorumlu Öğretim Elemanı	Teknik Yönden Değerlendiren
Adı Soyadı:	Adı Soyadı:
İmza:	İmza:
Tarih:	Tarih:
Değerlendirme Sonucu: Uygun ☐ Revizyon ☐	

Ek-4 Açık Uçlu Sınav Kontrol Listesi Formu

	T.C. FIRAT ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ AÇIK UÇLU SINAV KONTROL LİSTESİ FORMU	

Dersin Adı:

Sınav Tarihi:

Sınıf:

Dönemi: Güz ☐ Bahar ☐

Sınav Türü: Vize ☐ Final ☐ Bütünleme ☐

Maddeler	Evet	Hayır	Açıklama
1. Sorular bağımsız olmalıdır: Her soru kendi içinde bağımsız olmalı, diğer sorulara bağımlılık içermemelidir.			
2. Ders kitabından doğrudan yanıtlanamayacak nitelikte olmalıdır: Sorular doğrudan kitaptan veya başka bir yerden alınarak öğrencinin hatırlama ve kavrama basamağına yönelik durumu ölçmeye yönelik olmayıp, analiz, sentez ve değerlendirme gibi üst düzey bilişsel becerilerini ölçülmesi amacıyla kullanılmalıdır.			
3. Yanıtı sınırlandırılmış açık uçlu sorular tercih edilmelidir: Belirsizliği azaltmak ve öğrencilerin odaklanmasını sağlamak için sorunun kapsamı belirlenmelidir.			
4. Sorular açık, anlaşılır ve hedef kitleye uygun olmalıdır: Karmaşık ifadelerden kaçınılmalı, düzeye uygun ve sade bir dil kullanılmalıdır.			
5. Sınırlandırmalar belirtilmelidir: Sorunun konusu, uzunluğu, süresi veya kapsamı gibi yönlerden net sınırlandırmalar yapılmalıdır.			
6. Seçmeli maddelerden kaçınılmalıdır: Mümkünse “İstedığınızı yanıtlayın” gibi ifadeler kullanılmamalı; tüm öğrencilerin aynı soruları yanıtlaması sağlanmalıdır. Aksi halde öğrencilerin hangi konularda öğrenme eksikliği yaşadığı belirlenemez ve birbirleriyle kıyaslama yapılamaz.			
7. Sorular öğretim hedefleriyle uyumlu hazırlanmalıdır: Sorular ölçülmek istenen kazanımlara doğrudan hizmet etmelidir ve yalnızca istenilen kazanımı ölçmelidir.			

8. Bloom Taksonomisine göre hazırlanmalıdır: Kazanımın Bloom taksonomisinde hangi basamakta olduğunu içerdiği belirlenerek ilgili bilişsel düzeylerde sorular hazırlanmalıdır.			
9. Karmaşık düşünme süreçlerini test etmelidir: Açık uçlu sorular üst düzey bilişsel durumları ölçmeye yönelik olduğundan gerekçelendirme, problem çözme ve yorum yapma gibi becerileri ölçmelidir.			
10. Yönergeler açıkça belirtilmelidir: Öğrencinin ne yapması gerektiği net bir biçimde ifade edilmelidir. Süre ve sınav kuralları sınav kağıdının en üst kısmında yazılmalıdır.			
11. Örnek yanıt anahtarı veya rubrik hazırlanmalıdır: Değerlendirmenin nesnel, tutarlı ve adil yapılabilmesi için puanlama kriterleri önceden oluşturulmalıdır.			
12. Güçlük düzeyi belirlenmelidir: Sorular çok kolay, kolay, orta, zor ve çok zor gibi farklı düzeylerde hazırlanmalıdır.			
13. Soruların çözüm süresi dikkate alınmalıdır: Öğrencilere, sorulara cevap verebilmeleri için yeterli süre tanınmalı; gerekirse her soru için önerilen süre belirtilmelidir. Bu durum, sınav süresinin; öğretim elemanının tüm soruları yanıtlama süresinin üç katı kadar olması tavsiye edilmektedir.			
14. Sözcük seçimine özen gösterilmelidir: Anlam belirsizliklerine neden olabilecek ifadelerden kaçınılmalıdır.			
15. Uygun sayıda soru kullanılmalıdır: Öğrencilerin zamanı ve bilişsel yükü göz önünde bulundurularak soru sayısı dengelenmelidir.			
16. Uzman görüşü alınmalı ve mümkünse ön uygulama yapılmalıdır: Soruların niteliği ve uygunluğu için uzman değerlendirmesi istenmeli, pilot uygulama ile sorular test edilmelidir.			

Sınav esnasında öğrencinin ulaşabileceği öğretim elemanının iletişim bilgileri bulunmalıdır.

*Değerlendirme yapılan sınav ile sınava ilişkin kurallar arasında %80 uyum aranır.

Dersten Sorumlu Öğretim Elemanı	Teknik Yönden Değerlendiren
Adı Soyadı:	Adı Soyadı:
İmza:	İmza:
Tarih:	Tarih:
Değerlendirme Sonucu: Uygun ☐ Revizyon ☐	

Ek-5 Doğru Yanlış Sınav Kontrol Listesi Formu

	T.C. FIRAT ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ DOĞRU/YANLIŞ SINAV SORUSU KONTROL LİSTESİ FORMU	

Dersin Adı:

Sınav Tarihi:

Sınıf:

Dönemi: Güz ☐ Bahar ☐

Sınav Türü: Vize ☐ Final ☐ Bütünleme ☐

Maddeler	Evet	Hayır	Açıklama
1. Açık ve Net İfade: Her önerme yalın bir dille yazılmalı, gereksiz sözcüklerle anlam karmaşasına yol açılmamalıdır.			
2. Tek Yargı İçermesi: Maddelerde sadece tek bir fikir ya da durum bulunmalıdır. Birden fazla yargı içeren karmaşık ifadeler, öğrencinin doğru karar vermesini zorlaştırır.			
3. Olumsuzluklardan Kaçınma: Gerekmedikçe “değil”, “hiç”, “yoktur” gibi olumsuzluk içeren yapılar kullanılmamalı; kullanıldığında ise görsel ya da tipografik olarak vurgulanmalıdır.			
4. Çift Olumsuzluklardan Uzak Durma: “Hiçbir zaman doğru değildir” gibi iki kez olumsuzluk içeren ifadeler anlam karmaşasına yol açar ve madde güvenilirliğini düşürür.			
5. Kesinlik: Maddeler öznel yargılardan arındırılmış olmalı; doğruluğu bilimsel olarak kanıtlanmış bilgilerden oluşmalıdır.			
6. Maddenin Görsel İçerikle Desteklenmesi: Harita, grafik, tablo veya şekil gibi görsel araçlarla yapılandırılan maddeler, öğrencinin sadece bilgiyi değil, aynı zamanda yorumlama yeteneğini de ölçebilir.			
7. Yanıltıcı Detaylardan Kaçınma: Öğrencinin dikkatsizliğine oynayan ve ölçme hedefi dışında kalan küçük ayrıntılar kullanılmamalıdır.			

8. Cevap Örüntüsü: Test boyunca “doğru” ve “yanlış” seçeneklerinin dengeli dağılması, öğrencinin kalıplara dayalı cevap vermesinin önüne geçer.			

Sınav esnasında öğrencinin ulaşabileceği öğretim elemanının iletişim bilgileri bulunmalıdır.

*Değerlendirme yapılan sınav ile sınava ilişkin kurallar arasında %80 uyum aranır.

Dersten Sorumlu Öğretim Elemanı	Teknik Yönden Değerlendiren
Adı Soyadı:	Adı Soyadı:
İmza:	İmza:
Tarih:	Tarih:
Değerlendirme Sonucu: Uygun ☐ Revizyon ☐	

Ek- 6. Eşleştirmeli Soru Sınav Kontrol Listesi Formu

	T.C. FIRAT ÜNİVERSİTESİ		
	Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Eşleştirmeli Soru Sınav Kontrol Listesi Formu	Doküman No	
		İlk Yayın Tarihi	
		Revizyon Tarihi	
		Revizyon No	
		Sayfa	

Ders Adı:**Sınav Tarihi:****Sınıf:****Dönemi:** Güz ☐ Bahar ☐**Sınav Türü:** Vize ☐ Final ☐ Bütünleme ☐

EŞLEŞTİRMELİ SORU SINAV KAĞIDI KONTROL LİSTESİ		Evet	Hayır
1	Yönergeler öğrencinin nasıl eşleştirme yapacağını tam olarak açıklayan, açık ve anlaşılır şekilde verilir.		
2	Tanım ve yanıt setlerinde yer alan tüm içerikler, aynı konu alanıyla ilişkilidir.		
3	Tanım setindeki cümleler birbirine yakın uzunlukta, yanıt seti ise kısa ve öz ifadelerdir.		
4	Yanıt seti, tanım setinden daha fazla seçenek içerir.		
5	Yanıt seçenekleri alfabetik, kronolojik ya da anlamlı bir sıradadır.		
6	Aynı eşleştirme setinde 5-6 madde bulunur.		
7	Tanım ve yanıt setleri aynı sayfadadır.		

Sınav esnasında öğrencinin ulaşabileceği öğretim elemanının iletişim bilgileri bulunmalıdır.

*Değerlendirme yapılan sınav ile sınava ilişkin kurallar arasında %80 uyum aranır.

Dersten Sorumlu Öğretim Elemanı	Teknik Yönden Değerlendiren
Adı Soyadı:	Adı Soyadı:
İmza:	İmza:
Tarih:	Tarih:
Değerlendirme Sonucu: Uygun ☐ Revizyon ☐	

Ek - 7. Sözlü Soru Sınav Kontrol Listesi Formu

	T.C.		
	FIRAT ÜNİVERSİTESİ		
	Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Sözlü Soru Sınav Kontrol Listesi Formu	Doküman No	
		İlk Yayın Tarihi	
		Revizyon Tarihi	
		Revizyon No	
Sayfa			

Ders Adı:**Sınav Tarihi:****Sınıf:****Dönemi:** Güz ☐ Bahar ☐**Sınav Türü:** Vize ☐ Final ☐ Bütünleme ☐

SÖZLÜ SORU SINAV KONTROL LİSTESİ		Evet	Hayır
1	Sınavdan önce bir planlama yapıp konuya göre çeşitli zorluk düzeylerinde sorular hazırlanır.		
2	Öğrenci sayısının yaklaşık üç katı kadar soru önceden yazılı hâle getirilir.		
3	Sorular için mutlaka açık ve standart bir cevap anahtarı (rubrik) hazırlanır.		
4	Sınav öncesi kaygılı öğrenciler desteklenerek rahatlatıcı bir ortam sağlanır.		
5	Öğrencilerin verdikleri cevapların doğru anlaşılması için gerekirse açıklayıcı ek sorular sorulur.		
6	Sınıf içinde yapılacak sözlü sınavlarda öğrencilerin yerinden cevap vermesi teşvik edilir, öğrenci istemez ise zorla tahtaya kaldırılmamalı bulunduğu yerde sorulara cevap verir.		
7	Sözlü sınavların ders notuna etkisi sınırlı tutulur.		
8	Dili etkili kullanma hedeflenmiyorsa, kısa ve açık cevaplı çok sayıda soru sorulur.		

Sınav esnasında öğrencinin ulaşabileceği öğretim elemanının iletişim bilgileri bulunmalıdır.

*Değerlendirme yapılan sınav ile sınava ilişkin kurallar arasında %80 uyum aranır.

Dersten Sorumlu Öğretim Elemanı	Teknik Yönden Değerlendiren

Adı Soyadı: İmza: Tarih:	Adı Soyadı: İmza: Tarih:
Değerlendirme Sonucu: Uygun ☐ Revizyon ☐	

EK-8. Ölçme Değerlendirme Kanıtları Kontrol Listesi

	T.C. FIRAT ÜNİVERSİTESİ		
	Hemşirelik Bölümü Ölçme Değerlendirme Kanıtları Kontrol Listesi	Doküman No	
		İlk Yayın Tarihi	
		Revizyon Tarihi	
		Revizyon No	
		Sayfa	

Ders adı ve Ders Kodu:		Sınav Adı:	
Dersi Veren Öğretim Elemanının Adı:		Kontrol Eden Öğretim Elemanının Adı:	

	Kontrol Edilecek Unsur	Evet	Hayır	Kontrol Eden Öğretim Elemanının Notları	Dersi Veren Öğretim Elemanının Notları
Belirtke Tablosu	Belirtke tablosu dersin tüm kazanımlarını içeriyor mu?				
	Konuların sınavdaki ağırlıkları belirtke tablosunda doğru şekilde yansıtılmış mı?				
	Soruların bilişsel düzeylere (Bloom Taksonomisi gibi) göre dağılımı uygun mu?				
	Her öğrenme hedefi için uygun sayıda soru hazırlanmış mı?				

	Belirtke tablosundaki ağırlıklar ve sınavdaki soru dağılımı uyumlu mu?				
Sınav Analizi	Soruların zorluk ve ayırt edicilik indeksleri hesaplandı mı?				

	Her soru için başarı oranı (doğru cevaplama yüzdesi) hesaplandı mı?				
	Soruların sınav sonuçlarına göre dağılımı (kolay, orta, zor) incelendi mi?				
	Hatalı sorular (anlam bozukluğu, çoklu doğru cevap, vb.) tespit edildi mi?				
	Ortalama puan, standart sapma, en yüksek ve en düşük puanlar hesaplandı mı?				
	Sınavın genel başarı oranı analiz edildi mi?				
	Rapor yazıldı mı?				
Sınav Değerlendirme	Tüm cevap kağıtları cevap anahtarına göre değerlendirildi mi?				
	Açık uçlu sorular rubrik veya belirlenen kriterlere göre puanlandı mı?				

	Puanlama işlemi tekrar kontrol edilerek hata payı azaltıldı mı?				
	Hatalı sorular için gerekli düzeltmeler yapıldı mı ve öğrencilere yansıtıldı mı?				
	Öğrencilere sınav sonuçları hakkında açıklayıcı geri bildirim verildi mi?				
	Tüm değerlendirme belgeleri (soru kitapçıkları, cevap kağıtları, analiz raporları) düzenli bir şekilde arşivlendi mi?				
	Öğrencilere değerlendirme ile ilgili yapılan toplantı kanıtları verildi mi?				
Hazırlayan		Kontrol Eden			Onaylayan
Ölçme Değerlendirme Komisyonu Başkanı		Akademik Birim Kalite Komisyonu Başkanı			Bölüm Başkanı

EK-8.2. Soru Analiz Sonuçları

	T.C.		
	FIRAT ÜNİVERSİTESİ		
	Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Sınav Soru Analizi ve Revizyon Çalışmaları Bildirim Formu	Doküman No	
		İlk Yayın Tarihi	
		Revizyon Tarihi	
		Revizyon No	
Sayfa			

Dersin Kodu:			Eğitim Öğretim Yılı/Dönemi:		
Dersin Adı:			Sınav Adı:		
			Sınava Giren Öğrenci Sayısı:		
SORU ANALİZ SONUÇLARI					
ZORLUK İNDEKSİ DEĞERLENDİRMESİ			AYIRICILIK İNDEKSİ DEĞERLENDİRMESİ		
Değer	Kategori	Soru Sayısı	Değer	Kategori	Soru Sayısı
0.00 - 0.15	Çok Zor		0.40 ve üstü	Çok iyi	
0.16 - 0.40	Zor		0.30 - 0.39	Oldukça İyi	
0.41 - 0.60	Orta		0.20 - 0.29	Düzeltilmeli	
0.61 - 0.80	Kolay		0.19 ve altı	Çıkarılmalı	
0.81 - 1.00	Çok Kolay		-1.00 - 0.00	Kesinlikle Çıkarılmalı	
TOPLAM			TOPLAM		
ANALİZ SONUÇLARINA GÖRE YAPILAN REVİZYON ÇALIŞMALARI					
( ) soru düzeltilmiştir.					
( ) soru kullanıma kapatılmıştır.					

Bildirim Tarihi:

Sorumlu Öğretim Elemanı/ Elemanları:

Hazırlayan	Kontrol Eden	Onaylayan
Ölçme ve Değerlendirme Komisyonu Başkanı	Akademik Birim Kalite Komisyonu Başkanı	Hemşirelik Bölüm Başkanı

Ek-9. Uzaktan Eğitim Laboratuvar Uygulaması Örnek Kontrol Listesi

	T.C. FIRAT ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ HEMŞİRELİK ESASLARI DERSİ UZAKTAN EĞİTİM LABORATUVAR UYGULAMASI ÖRNEK KONTROL LİSTESİ	

Öğrenci Adı Soyadı:			
Öğrenci No:			
Beceri Notu			
Açıklama			
SUBKÜTAN DOKUYA İLAÇ UYGULAMA			
Uygulama Basamakları	Açıkladı	Kısmen Açıkladı	Açıklamadı
1. Bireyin ismi, ilacın ismi, ilaç dozu, ilaç uygulama yolu ve ilacın uygulama zamanını ve son kullanma tarihini kontrol etme			
2. Ellerini yıkama			
3. Cerrahi aseptik tekniği kullanarak flakondan doğru dozda ilaç hazırlama			
4. Gerekli malzemeleri hazırlama; Kuru pamuk, antiseptik solüsyonlu pamuk tampon, kontamine malzemeleri atmak için böbrek küvet, enfekte atık kutusu (sharp box), ilaç çekilmiş enjektör			
5. Bireyin odasına izin alarak girme ve odanın perdesini ve/veya kapısını kapatma			
6. Kimlik doğrulaması yapma			
7. Bireye ilaç uygulaması hakkında bilgilendirme, onayını alma			
8. Enjeksiyon uygulanmayacak vücut bölümlerini bireyin çarşafı veya geceliği ile kapalı tutarak bireyin mahremiyetini koruma			
9. Bireye rahat bir pozisyon verme ve dokuyu gözleyerek ve palpe ederek uygun enjeksiyon bölgesini belirleme			
10. SC enjeksiyon her gün uygulanıyorsa, doğru rotasyon bölgesini belirleme, uygulama bölgesi sınırlarını kontrol etme			

11. Ellerini yıkama			
12. Tek kullanımlık eldiven giyme			
13. Antiseptik bir tamponla ile enjeksiyon bölgesini temizleme (Tamponu bölgenin ortasına yerleştirme ve dairesel hareketlerle merkezden dışa doğru 5 cm genişliğinde temizleme. Kuruması beklenmeli)			
14. Kuru pamuk tamponu/gaz bezini pasif elin üçüncü ve dördüncü parmağı arasında tutma			
15. Enjektörü aktif olan ele alarak iğneyi kılıfından çıkarma			
16. Aktif olmayan elin baş ve işaret parmağı ile hafifçe sıkıştırarak deriyi yükseltme (Deri yaklaşık olarak 2,5-5 cm yükseltilmelidir)			
17. Aktif olan el ile, enjektörü kalem gibi ya da parmaklar altta kalacak biçimde 45°-90°lik açı ile tutma (Deri altı yağ tabakası kalın ve iğne boyu küçükse açı 90° olmalıdır)			
18. Subkütan dokularda kan damarı yoğunluğunun çok az olması sebebiyle aspirasyona gerek olmadığından ilacı yavaşça (15-30 sn) enjekte etme			
19. Enjeksiyon bölgesine kuru pamuğu bastırarak iğneyi çekme ve kapağı kapatılmamış iğneyi enfekte atık kutusuna (sharp box) atma.			
20. Kuru pamuk tampon ile 30-60 saniye süreyle tırnağın rengi solacak kadar basınç uygulama, masaj yapmama			
21. Bireyin rahat bir pozisyon almasına yardım etme			
22. Kullanılan diğer malzemeleri tıbbi atık kutusuna atma			
23. Eldivenleri çıkarma ve elleri yıkama			
24. Yapılan işlemi ve bulguları kayıt etme			
25. İlacın etki/yan etkileri yönünden hastayı değerlendirme			
Toplam puan			

*Bu örnek form ilgili derse özgü uygulamaları kapsayacak şekilde yapılandırılır.

Ek - 10. Uzaktan Eğitimde Ödev Değerlendirme Formu

	T.C. FIRAT ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ HEMŞİRELİK ESASLARI DERSİ UZAKTAN EĞİTİM ÖDEV DEĞERLENDİRME FORMU	

DEĞERLENDİRME KİRTERLERİ	PUAN	GRUBUN PUANI	AÇIKLAMA
İÇERİK PLANI VE AMAÇ			
İçerik planına ve amaca uygunluk	10		
Sunumun düzeni (içerik, konu sıralaması, konular arası geçişler, renk, yazı karakteri, resimler)	10		
SUNUM KAPSAMI VE İÇERİĞİ			
Konu içeriği kapsamı	20		
Bilginin sunumu	15		
Konu ile ilgili açıklama ve örneklerin kullanımı	10		
Kaynakların kullanımı ve yeterliliği	10		
Dinleyicinin katılımını sağlama (soru sorma,vb.....)	5		
Sunum Sonu Özet (Değerlendirme, kısa özet bilginin sunumu)	5		
GÖRSEL İŞİTSEL ARAÇLARIN KULLANIMI VE SUNUMU			
Dinleyici ile iletişim (konuşma ve ifade)	5		
Sunumda Süreye Uyum	5		
Yeterli sunum materyali ve sunum	5		

teknolojisinin kullanımı			
TOPLAM	100		

Ek -11. Uzaktan Eğitim Uygulama Değerlendirme Formu

	T.C. FIRAT ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ HEMŞİRELİK ESASLARI DERSİ UZAKTAN EĞİTİM UYGULAMA DEĞERLENDİRME FORMU	

Öğrencinin Adı Soyadı/No:

Tarih:

Öğretim Elemanı:

	Alınabilecek Puan	Puan
I. Vaka ödevinin genel değerlendirmesi		
• Vaka ödevinin genel düzeni (kapak, içerik, kaynakça)	10	
• Vakaya ilişkin bilgi verme (Hastalık, tanı ve tedaviye yönelik uygulamalar)	5	
• Vaka ödevini zamanında teslim etme ve sunma	5	
II. Vakaya ilişkin hemşirelik bakım sürecinin değerlendirilmesi		
• Birey ve aileye ilişkin verileri toplayabilme	5	
• Hemşirelik tanımlarını belirleyebilme	5	
• Hemşirelik tanımlarını öncelik sırasına koyabilme	5	
• Hemşirelik tanısı ile ilgili amaç belirleyebilme	5	
• Amaç ve beklenen sonuçlara yönelik bakım girişimlerini planlayabilme	5	
• Amaç ve beklenen sonuçlara ulaşım ulaşmadığını değerlendirebilme	5	
• Değerlendirme sonuçlarını kullanarak tekrar planlama yapabilme	5	
• Kuramsal bilgiyi tartışabilme	5	

III. Vaka ödevi sunumunun değerlendirilmesi		
• Vakaya hakim olma ve sorulara yeterli cevap verebilme	10	
• Uygun sunum yöntemlerini kullanma	5	
• Uygun araç ve gereç kullanma	5	
• Sunum süresinin etkin kullanma	5	
IV. Diğer		
• Öğretim elemanları ile iletişim	5	
• Bakım verdiği sağlıklı/hasta birey ve ailesinin eğitim gereksinimlerini belirleme	5	
• Vakanın gereksinimlerine yönelik eğitim materyali hazırlama	5	
TOPLAM PUAN	100	

Öğretim Elemanı İmzası

Ek-12. Sınav Açıklama Formu

Bu sınav, ... dersi kapsamında öğrenilen bilgileri ölçmek amacıyla hazırlanmıştır. Sınav, farklı soru türlerinden oluşan toplam ..... sorudan oluşmakta olup 100 puan üzerinden değerlendirilecek ve süresi ..... dakikadır.

Sınava öğrenci kimlik kartı ile girilmesi zorunludur. Sınav başladıktan sonraki ilk 15 dakika içinde salondan çıkılamaz; bu süreden sonra gelen öğrenciler sınava alınmaz ve ek süre verilmez.

Öğrenciler gözetmenlerin tüm uyarılarına uymakla yükümlüdür. Yoklama tutanağını imzalamayan ve sınav kâğıdını teslim etmeyen öğrencilerin sınavı geçersiz sayılır.

Kopya çekmek, çektirmek veya teşebbüs etmek disiplin cezası gerektirir; başkası yerine sınava girmek ağır disiplin cezasına tabidir.

Elektronik cihazlarla sınava girilmesi yasaktır. Sınav süresince yalnızca su içilebilir.

Bu sınavın tüm hakları Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümüne aittir.

İMZA: